

Konsernregnskap 2019

Styrets beretning

Resultatregnskap

Balanse

Kontantstrømanalyse

Noter

Selskap i Aars pr 31.12.2019

ÅRSBERETNING 2019

Virksomhetens art og lokalisering

Aars AS er et 100% familieeid holdingselskap som gjennom aktivt eierskap har som formål å investere i andre virksomheter, eiendom og verdipapirer. Selskapets forretningsadresse er i Oslo.

Aars har fire forretningsområder, hvorav tre er organisert som egne hovedselskaper med underliggende datterselskaper. Disse er Møller Mobility Group AS (bilvirksomhet), Møller Eiendom Holding AS (næringseiendoms- og byutvikling) og Katalysator AS (direkteinvesteringer). Det fjerde forretningsområdet, kapitalforvaltning, utøves direkte i Aars. Bil- og eiendomsvirksomhetene er engasjert i Norge, Sverige og Baltikum mens Katalysator har sin investeringsportefølje i Norge og Sverige. Kapitalforvaltningen investerer globalt.

Aars AS har også ansvaret for drift av familiekontoret.

I tillegg bidrar Aars AS til ulike samfunnsnyttige initiativ primært i Norge. Konsernets hovedfokus i denne sammenheng de siste par årene er etablert i et eget selskap, Møller Medvind AS.

Administrerende direktør i Aars, Sigurd Haavik, hadde sin siste arbeidsdag 31.12.19. Styrets leder, Øyvind Schage Førde, har trådt inn i rollen og vil være både administrerende direktør og styreleder.

Et godt makrobilde for alle forretningsområdene

2019 var nok et sterkt år for norsk økonomi med en BNP-vekst på rundt 2%. I Baltikum begynte året bra, men veksten avtok noe etter hvert. Sverige opplevde et relativt svakt år med en BNP-vekst på 1,2%. Arbeidsledigheten har vært stabil i alle konsernets markeder, med et lavere tall i Norge enn i de andre landene konsernet er involvert i. Lavere global vekst og uro i finansmarkedene har bidratt til at tilgang på kreditt har blitt noe strammere og prisingen har blitt dyrere den siste tiden. Fremtidig utvikling avhenger i stor grad av hvordan den pågående koronavirusituasjonen utvikler seg.

Økt miljøfokus fører til store endringer av rammebetingelser for bilindustrien. Fra 1. januar 2020 gjelder EUs nye utslippsmål for bilprodusenter. Dette har satt fokus på utvikling av lavutslippsbiler, da overskridelser i forhold til utslippsmålet medfører store ekstrakostnader i form av bøter for produsentene. I Norge har vi fortsatt Europas mest gunstige avgiftssystem for elektriske biler. Det er signalisert at dette skal opprettholdes i noen år til.

Eiendomsmarkedet var i 2019 godt i Norge med et transaksjonsvolum på 100 milliarder kroner fordelt på 286 transaksjoner, hvorav syndikatørene stod for 31% av volumet. Livselskapene er tilbake på kjøpersiden og har i 2019 solgt handelseiendommer i bytte mot kontor og logistikk. Utenlandske aktører har vært netto selgere i 2019 blant annet fordi norske eiendommer relativt sett har blitt dyrere grunnet økte valutasingningskostnader. Tilgangen på kapital i bankmarkedet har vært god gjennom hele 2019.

Til tross for svak vekst i Sverige, opplevde det svenske eiendomsmarkedet rekordhøyt transaksjonsvolum i 2019 med boligsegmentet som det mest populære. Rekordhøye transaksjonsvolumer kunne en også konstatere i de baltiske landene, med vekst i innbyggertall og økt turisme.

For kapitalforvaltningen har investeringspolicy vært uendret i 2019 i forhold til året før. Det vil si at rammebetingelsene for forvaltningen har vært stabil gjennom flere år, med høy grad av likviditet som en viktig premis.

Katalysators forvaltningsvirksomhet er flerdelt. I tillegg til finansielle målsettinger knyttet til avkastning, utbytte og langsiktig diversifisering av familiens eiendeler, skal Katalysator strebe etter å utvikle nye hovedvirksomheter i Aars. I tillegg skal Katalysator gi eierne en arena for aktivt eierskap og muligheten til å være en pådriver for å skape lønnsomme arbeidsplasser.

I 2019 har Katalysator gjort sin største investering noensinne gjennom oppkjøpet av elektroentreprenøren OneCo. Senere kjøpte OneCo selskapene Relacom Norge og Relacom Sverige. Katalysator har også styrket investeringsteamet og ansatt ny daglig leder. Det har vært god tilgang på mulige nye investeringer.

Nærmere om forretningsområdene

Bilvirksomheten

Kjernevirksomheten i Møller Mobility Group er import, salg, service, finansiering og skadereparasjoner av bilmerkene Volkswagen, Volkswagen Nyttkjøretøy, Audi, Skoda og Seat. Virksomheten er lokalisert i Norge, Sverige, Estland, Latvia og Litauen.

Bilkonsernets resultat før skatt for 2019 ble på 1 031 millioner kroner mot 880 millioner kroner i 2018. Dette er det fjerde beste resultat i konsernets historie. Året ble preget av et godt elbilsalg i det norske markedet, gode resultater i servicemarkedet, samt økning i avsetningene knyttet til gjenkjøpsbiler.

Omsetningen ble 30,6 milliarder kroner, hvilket er 4,4 milliarder kroner høyere enn i 2018, en økning på 17%. Syv av de ti mest solgte personbilene i Norge i fjor var helelektriske, og vårt sterke salg av elbilmodeller som Audi e-tron og Volkswagen e-Golf bidro godt til fremgangen. I servicemarkedet har vi økt både omsetningen og effektiviteten. De svenske selskapene har også økt omsetning og det er fortsatt sterk vekst i de baltiske landene.

Netto kontantstrøm fra drift ble negativt med 301 millioner kroner, hvilket er vesentlig lavere enn i 2018, da tilsvarende tall var 584 millioner kroner. Hovedårsaken til endringen er den økte arbeidskapitalen. Som en følge av EUs 95-gramsmål holdt Audi tilbake mange ferdigproduserte Audi e-tron i november og desember, som de begynte å fakturere i stort omfang mot slutten av 2019. Disse bilene var ikke mulig å få gjennom til kundene, og havnet derfor på lager pr 31.12.

Oppgraderingen av bilene som ble berørt av dieselsaken til Volkswagen fortsatte gjennom 2019, og ved utgangen av året var 91% av alle berørte biler i Norge og 62% av berørte biler i Baltikum oppgradert.

Næringseiendom og byutvikling

Møller Eiendom er et eiendomskonsern med betydelige ambisjoner innen bærekraftig og fremtidsrettet by- og eiendomsutvikling. Målet er at energiforbruket i vår eiendomsportefølje skal reduseres med 10% innen 2024. Dette skal gjøres gjennom bruk av klimavennlige produkter, nullutslippsteknologi på byggeplasser og redusert avfallsmengde. Fra 2020 vil det også stilles miljøkrav til underleverandører.

Resultat før skatt ble 64,6 millioner kroner i 2019 mot 101,0 millioner kroner i 2018. Årets verddivurdering av eiendomsporteføljen har medført nedskrivninger og reversering av tidligere års nedskrivninger med netto 14,8 millioner kroner (netto nedskrivning).

Driftsinntektene i eiendomskonsernet var på 379,5 millioner kroner i 2019 mot 395,1 millioner kroner i 2018. I løpet av 2019 har det blitt kjøpt én eiendom med årlige leieinntekter på 20,2 millioner kroner.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var 126,3 millioner kroner i 2019 mot 150,6 i 2018. Konsernet hadde et driftsresultat på 122,8 millioner kroner i 2019. Forskjellen mellom kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter og driftsresultatet er hovedsakelig relatert til avskrivninger, betalte skatter og normale tidsavgrensingsposter.

Tilgangen på kapital i bankmarkedet i Norge var god gjennom 2019. Bankmarginene har holdt seg stabile gjennom året, noe som kan være en indikasjon på at finansieringsmarkedet har «satt seg» etter implementering av nye kapitalkrav til bankene.

Kapitalforvaltningen

Investeringspolicy var uendret i 2019 i forhold til året før. Det vil si at rammebetingelsene for forvaltningen har vært stabil i flere år, med høy grad av likviditet som en viktig premis. Både avkastning totalt og de månedlige svingningene i avkastning speiler at porteføljen har hatt lav/moderat risiko.

Den langsiktige avkastningsmålsettingen for porteføljen ble nådd med god margin i 2019, med bakgrunn i positiv utvikling i både aksje- og kredittmarkeder, dette på tross av den relativt defensive innretningen.

Kapitalforvaltningen utgjorde ved årsslutt ca. 2 milliarder kroner. Aars AS har også en ubenyttet trekkfasilitet i Handelsbanken på 1,0 milliarder kroner.

Direkteinvesteringer

Katalysator driver sin direkte investeringsvirksomhet med forretningssted i Oslo. Det legges betydelige ressurser i aktivt eierskap i de underliggende porteføljeselskapene med fokus på både strategisk og operativ utvikling. Ved årsslutt 2019 var det 6 medarbeidere i Katalysator. Ved årsskiftet bestod porteføljen av 8 selskaper som samlet sysselsetter mer enn 4000 ansatte. Samlet omsetter selskapene for over 4,9 milliarder kroner. Geografisk er porteføljeselskapene hovedsakelig lokalisert i Norge, men virksomhetene har fotavtrykk i hele Norden og til dels i Asia.

Så langt i 2020 har Katalysator hatt et høyt aktivitetsnivå og har gjennomført ytterligere en tilleggsinvestering knyttet til OneCo. Avtale om kjøp av elektroselskapet Sønnico ble inngått i første kvartal.

Katalysator med datterselskaper er konsolidert inn i konsernregnskapet for første gang i 2019. Bakgrunnen for dette er omtalt under «Redegjørelse for årsregnskapet». Samlet fikk den nye enheten et resultat før skatt på 8,3 millioner kroner.

Samfunnsoppdraget – miljø – mangfold - inkludering

Møller Medvind representerer eiernes viktigste samfunnsoppdrag og ambisjonen er at selskapet skal være ledende innenfor mangfold og inkludering i Norge. Møller Medvind skal sørge for et ryddig og inkluderende arbeidsliv ved å dele av sin kompetanse og bistå de ulike virksomhetene ved rekruttering og etablering av egne avdelinger.

Den første og største er avdelingen på Alnabru. Der klargjøres brukte biler for alle forhandlere i Stor-Oslo samt lakkforsegling av nye og brukte biler for forhandlere - men også for privatkunder. Avdelingen vil fra mai 2020 foreta mindre skade- og lakkreparasjoner. Det er på to år sysselsatt 40 medarbeidere fra NAV. Målet er, etter grundig opplæring, å tilby faste stillinger. Så langt har dette resultert i 16 medarbeidere.

Møller Medvind AS har allerede etablert seg som en av de største og viktigste aktørene innenfor det samfunnet vårt trenger sårt, nemlig inkludering. De fleste av kandidatene våre har så langt stått langt fra ordinært arbeid. Endelig får de muligheten til å ta del i samfunnet gjennom en fast heltidsstilling. Dette åpner nye muligheter for den enkelte på flere områder.

I tillegg bidrar Møller Medvind til å rydde opp i en bransje som historisk har vært preget av svart arbeid. Utarbeidelsen av fagbrev innen kosmetisk bilpleie vil være på plass fra 2022. Dette vil åpne for at våre medarbeidere kan jobbe mot et konkret mål i Møller Medvind – noe som vil gi dem muligheter på arbeidsmarkedet.

Møller Medvind Alnabru drives etter forretningsmessige prinsipper. Selskapet har ambisjoner om å gå i økonomisk balanse i løpet av få år. Men likevel er omdømmeverdien, besparelsen for samfunnet og bedre bruktbilpriser for forhandlerne et svært positivt bidrag på veien.

Møller Medvind har ambisjoner om å etablere avdelinger andre steder i Norge. I tillegg er det søkt Plan- og Bygningsetaten i Oslo om å etablere et bruktbilsenter på Alnabru sammen med Møller Bil. Her skal det også etableres et miljø der samhandling og deling av kompetanse skal sørge for at enda flere medarbeidere jobber seg til faste stillinger og kommer seg ut av en vanskelig tilværelse.

Møller Mobility Group har gjennom oppkjøp av UIP og sammen med Hyre og ladbare biler blitt en betydelig tilbyder av privat bærekraftig mobilitet i urbane strøk. Møller Eiendom tar også ansvar ved å vise hensyn til miljø gjennom valg innen arealdisponering, arkitektur, materialbruk og energiløsninger. Katalysator og underliggende selskaper vil også ta en aktiv del i samfunnsoppdraget i tiden som kommer.

Hovedtanken bak initiativene, med Møller Medvind som fanebærer, er at relevante samfunnsoppdrag er det samme som å investere i felles fremtid - hvor viktige miljømessige løsninger går hånd-i-hånd med god og lønnsom forretning.

Redegjørelse for årsregnskapet

Resultat

For første gang er hele porteføljen i Katalysator konsolidert inn på lik linje med de andre forretningsområdene. Bakgrunnen for dette er at de siste investeringene som er gjort av Katalysator har vært av en størrelse som har gjort dem vesentlige for

brukere av konsernregnskapet både i forhold resultat, balanseverdier og antall ansatte. I stedet for å konsolidere inn enkeltelskaper fra porteføljen, ble det valgt å konsolidere alle selskapene under Katalysator etter ordinære regnskapsregler. Sammenligningstallene for 2018 er omarbeidet og tilsvarende prinsipper lagt til grunn for konsolidering av Katalysator inn i Aars.

Driftsinntektene i konsernet var på 35 510 millioner kroner i 2019 mot 27 698 millioner kroner i 2018. Driftsresultat for konsernet var på 1 099 millioner kroner i 2019 mot 828 millioner kroner i 2018. For konsernet ble resultat før skatt 1 106 millioner kroner mot 834 millioner kroner i 2018. Resultatet fremstår som et meget godt sett i lys av de store endringer og utfordringer som har preget året, særlig på bilsiden.

Morselskapets driftsinntekter i 2019 var på 159 millioner kroner med et resultat før skatt på 646 millioner kroner. Aars har mottatt utbytte og konsernbidrag fra Møller Mobility Group på til sammen 436 millioner kroner i 2019.

Forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn for avleggelsen av selskaps- og konsernregnskap for 2019, og styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede. Etter styrets mening gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter fyllestgjørende informasjon om selskapets og konsernets drift og finansielle stilling pr 31. desember 2019. Forhold etter balansedagen er kommentert i eget avsnitt.

Resultat etter skatt utgjør 636 millioner kroner. Styret foreslår disponering som følger:

<u>Overført til annen egenkapital</u>	<u>636,0 millioner kroner</u>
<u>SUM</u>	<u>636,0 millioner kroner</u>

Kontantstrøm

Samlet kontantstrøm fra operasjonelle finansierings- og investeringsaktiviteter var på -260 millioner kroner i 2019. Kontantstrøm fra driften var på 277 millioner kroner. Avvik mellom driftsresultat og kontantstrøm drift skyldes høy investeringstakt i driftsmidler og unormalt høy varebeholdning ved årets slutt – se mer utfyllende kommentar under.

Investeringer, salg og finansiering

Konsernets investeringer beløp seg til 2 401 millioner kroner i 2019, mot 1 431 millioner kroner i 2018.

De største investeringene i bilvirksomheten er i digitale løsninger, samt oppgradering og utvikling av konsernets IT-systemer. I tillegg er det gjort mindre oppgraderinger på flere anlegg for å øke kapasitet og tilpasning til nye standarder fra produsentene.

Lageret av brukte biler er lavt som følge av målrettede tiltak, mens nybillageret er 755 millioner kroner høyere enn i fjor. Lageret av el-biler økte kraftig mot slutten av året som en følge av nye EU-regler knyttet til CO2-utslipp fra 1. januar 2020. Dermed var kapitalbindingen betydelig høyere per 31. desember 2019 enn ved utgangen av 2018, og netto rentebærende gjeld ved utgangen av 2019 utgjorde 1 470 millioner kroner mot 564 millioner kroner på samme tid året før. Varelageret forventes redusert gjennom første halvår 2020, men svingningene i arbeidskapitalen ventes å være store de kommende årene på grunn av omleggingen til elektriske biler.

Møller Mobility Group er finansiert med et obligasjonslån på 400 millioner kroner som forfaller i mars 2022. Obligasjonene er notert på Nordic ABM-børsen for å sikre likviditet for investorene. I tillegg har konsernet et syndikatlån på 1 milliard kroner som forfaller i april 2022. Lånet er en rammeavtale med fleksible trekk for å finansiere de løpende svingningene i arbeidskapitalen. Utover dette finansieres arbeidskapitaltopper gjennom sertifikatlån og kortere pengemarkedslån. Per 31. desember trakk konsernet 800 millioner kroner av syndikatlånet og hadde to utestående sertifikatlån, et på 200 millioner kroner med forfall i mars 2020, og et på 300 millioner kroner med forfall i juni 2020. Finansieringssituasjonen er fortsatt god, men presset på likviditeten har økt midlertidig som følge av høye varelagre ved årsskiftet.

Konsernets forhandlere har forpliktelser på totalt 7,7 milliarder kroner knyttet til fremtidig gjenkjøp av biler fra finansieringsselskaper. Dette er en nedgang på 4,9 prosent fra 2018. Det er en markedsmessig risiko for at markedsprisen på bilene blir lavere enn garantert gjenkjøpsverdi. Det er avsatt for antatte tap på porteføljen. Samlet sett er det god inntjening på salget av brukte gjenkjøpsbiler og styret er av den oppfatningen at risikoen er under kontroll basert på dagens finansielle stilling og markedsforhold.

Ved import av biler og deler er transaksjonsvalutaen EUR, med unntak for import av Škoda, hvor betaling skjer i norske kroner. Priser i EUR reguleres i henhold til valutaavtaler, hvilket innebærer at det meste av risikoen bæres av fabrikkene.

For eiendom har konsernet i løpet av regnskapsåret 2019 kjøpt en eiendom på Holmen i Drammen med eiendomsverdi på 400 millioner kroner. Det er ikke foretatt noen salg.

Konsernet har flere større utviklingsprosjekter under produksjon ved utgangen av året, hvorav Harbitz Torg på Skøyen i Oslo er det største. Dette består av 59 000 BRA med en kombinasjon av bolig, næring og handelsarealer. Boligene utvikles i samarbeid med Profier AS. Alle leilighetene er solgt og har blitt overlevert til boligkjøperne i perioden fra våren 2019 til utgangen av april 2020. Ferdigstillelsen av næringsbygget er helt i slutfasen og de første kontorleietakerne flytter inn i løpet av 2. kvartal 2020. I handelsarealene åpnet de første leietakerne, Coop Mega og Apotek 1, 5. mars 2020. Pr. i dag er det tegnet leiekontrakt for ca. 88 % av arealene og det forventes at bygget vil være fullt utleid innen utgangen av 2020. Kontorarealene utvikles med mål om å oppnå energiklasse A og miljøsertifisering i henhold til BREEAM-Excellent.

Total rentebærende gjeld for eiendomsvirksomheten er på 4 293 millioner kroner per 31.12.2019, hvorav 2 328 millioner kroner er trekk på revolverende rammer og 1 965 millioner kroner er faste lån. 2 384 millioner kroner forfaller i løpet av 2020. Konsernet har pr. 31.12.2019 en forfallstruktur på gjelden som er kortere enn normalt, med høy andel forfall i 2020. Denne forfallsstrukturen er tilpasset ferdigstillelse av byggeprosjekter og en plan om refinansiering av gjelden i 2020. Refinansieringsrisikoen anses som lav. Konsernet har tilstrekkelig likviditet til å betjene løpende renter og avdrag.

Den ubenyttede delen av lånerammene i eiendomsvirksomheten utgjorde 951,6 millioner kroner per 31.12.2019. Trekkfasilitetene benyttes til løpende drift, kjøp og utvikling av nye eiendommer. For kortsiktig likviditetsstyring er det etablert kassekreditt på 100 millioner kroner.

Eiendomsfinansieringen er basert på flytende rente, noe som gjør at konsernet er utsatt for risiko knyttet til endringer i rentenivået i Norge, Sverige og Baltikum. Denne risikoen sikres ved at det inngås langsiktige rentebytte-avtaler for deler av gjelden. Ved utgangen av 2019 var 45% av konsernets gjeld sikret med rentebytte-avtaler.

Møller Eiendom har en konservativ finansieringsstrategi og ved utgangen av året var den verdjusterte belåningsgraden på 44,8%.

Møller Eiendom eier også eiendommer i Sverige og i de baltiske landene, hvilket medfører valutarisiko. Finansieringen i de utenlandske datterselskapene gjøres enten direkte i bank lokalt eller internt fra Møller Eiendom Holding AS. Gjelden valutasikres ved at den tas opp i lokal valuta og/eller ved bruk av terminkontrakter ved intern finansiering. Både interne fordringer og terminkontraktene vurderes løpende (mark-to-market). Ved årsskiftet var totalt sikret beløp 382 millioner svenske kroner. Egenkapitalen i de utenlandske datterselskapene er ikke valutasikret.

Per 31.12.2019 utgjør bokført egenkapital i eiendomskonsernet 2 102 millioner kroner, tilsvarende 30 % av totalkapitalen. Eiendomskonsernets verdjusterte egenkapital vurderes å være vesentlig høyere som følge av at eiendommens markedsverdier overstiger bokførte verdier.

Historisk har direkteinvesteringene i Katalysator AS vært egenkapitalfinansiert. I den nye strategien som er lagt er målet å gjeldsfinansiere investeringene med inntil 50%. Katalysator vil tilføres ny egenkapital ved behov slik at ny strategi kan gjennomføres. Ambisjonene er å befeste posisjonen som det ledende privateide investeringsselskapet for mellomstore bedrifter i Norge. Med mellomstore bedrifter menes selskaper som har en selskapsverdi på 200-500 millioner kroner.

Godt arbeidsmiljø og lavt sykefravær – økt fokus på miljø

Ved utgangen av 2019 hadde konsernet i alt 8 311 medarbeidere. Det var omlag 15% kvinner representert i bildelen med tre stykker i konsernledelsen, mens eiendom har en kvinneandel på rundt 35%.

Det er et ønske om å øke antallet kvinner, noe som reflekteres ved at det alltid søkes å ha kvinner med i våre interne lederprogrammer. Arbeidsmiljøet ansees som godt. I samarbeid med Bedriftshelsetjenesten foretas en løpende kartlegging av helse-, miljø og sikkerhetsforhold.

Møller Mobility Group er medlem av FNs Global Compact. Dette er beskrevet i en egen rapport for samfunnsansvar. Rapporten omhandler personal, arbeidsmiljø, miljø og samfunnsansvar. For nærmere beskrivelse av disse områdene henvises det derfor til denne rapporten på bilkonsernets hjemmesider.

Det totale sykefraværet i 2019 er på ca.2,5%. Det er ikke gjennomført spesielle likestillingstiltak gjennom året.

For nærmere detaljer henvises det til de enkelte forretningsområders hjemmesider.

I Aars AS er det 8 medarbeidere og kvinneandelen er 50 prosent. Ingen direkte aktiviteter forurensrer det ytre miljø. Arbeidsmiljøet ansees som godt. Det har ikke vært arbeidsulykker og sykeprosenten har vært under 1 prosent.

I alle forretningsområder står den ansatte i sentrum. Det er løpende fokus på å ivareta eiernes grunnverdier som skal være viktige veiledere for både ledere og medarbeidere i hvordan man skal behandle kolleger og alle man kommer i kontakt med i sin arbeidshverdag. Praktiske retningslinjer for dette er nedfelt i en egen «Code of Conduct».

Det jobbes kontinuerlig og systematisk med trivsel på arbeidsplassen. Konsernet bestreber seg på å være en attraktiv arbeidsgiver for alle medarbeidere uansett kjønn, funksjonsevne, religion, livssyn, etnisitet og nasjonal opprinnelse. Etableringen av Møller Medvind forsterker ytterligere konsernets innsats på området. Det har ikke vært nødvendig å iverksette spesielle tiltak for å hindre diskriminering eller forskjellsbehandling.

Fremtidig utvikling

På tidspunkt for avleggelse av konsernets årsregnskap er både norsk og internasjonal økonomi preget av effekter av koronapandemien. I tillegg er norsk økonomi hardt rammet av fall i oljeprisen. Med så stor usikkerhet på makroøkonomiske forhold er det vanskelig å vurdere hvordan fremtiden vil utvikle seg.

Erfaringer fra krisene i 2008 og 2014 i eiendomsmarkedet tilsier at leietakere raskt nedskalrer sitt kontorbehov i de første månedene etter at krisen har rammet, men at opphenting starter ganske raskt så fort aktiviteten i økonomien er tilbake. På nåværende tidspunkt er det vanskelig å forutsi hvordan markedet vil utvikle seg, annet enn at 2020 vil inneholde lavere behov for kontorarealer enn fjoråret.

Risiko for reduserte leieinntekter for Møller Eiendom forventes imidlertid å være lav da tenkte utviklingsscenarioer viser at Møller Mobility Group vil være i stand til å overholde sine leieforpliktelser. Hovedvekten av Møller Eiendoms leietakere er bilforhandlere ved siden av at øvrige leietakere ikke er engasjert i de bransjer som er tvunget til å stenge.

Møller Mobility Group har laget scenarioer for mulige utfallsrom i tiden som kommer, og har allerede tatt mange grep for å sikre likviditet og resultatutvikling. Permitteringer er iverksatt fra 26. mars 2020, ledige biler i bestilling er kansellert og fokus er rettet mot salg av biler fra lager. Konsernet har etablert ekstra lånefasiliteter på 1 100 millioner kroner og har oppnådd avtale om utvidet betalingsfrist til fabrikkene. Møller Mobility Group vurderer tiltakene som tilstrekkelige på nåværende tidspunkt, men ser løpende mot behovet for ytterligere tiltak.

Etterspørselen etter nye biler er redusert, mens etterspørselen etter verkstedstjenester foreløpig ikke er påvirket i samme grad. Tilgangen på biler, deler og tilbehør er usikker, da fabrikkene i Europa har vært midlertidig stengt. Den norske kronen er betydelig svekket, hvilket kan medføre økte priser på biler og tilbehør.

Bildriften har de siste årene satset på netthandel i form av reservasjonsløsninger for nye elektriske bilmodeller, samt full netthandelsløsning for SEAT i Norge. Satsningen på nettbasert handel opprettholdes i tiden som kommer. Det samme gjelder satsningen på bildelingsløsninger, der konsernet er majoritetseier i bildelingselskapet HYRE. Konsernet er også minoritetseier i sykkeldelingselskapet UIP.

For direkteinvesteringer er det lagt en plan om kapitaltilførsel fra Aars de kommende år i tråd med ny strategi. God tilgang på investeringsmuligheter, til tross for sterk konkurranse, gir også her en positiv oppfatning om fremtiden.

For kapitalforvaltningen var vurderingen ved inngangen til 2020 at vi var inne i en periode med et avventende til positivt investeringsklima. Vi fremholdt likevel at vi ikke kunne utelukke en viss risiko for resesjon, og at det var lav sannsynlighet for sterk bedring i makro.

Vi forventet svært ekspansiv pengepolitikk og mulig ekspanderende finanspolitikk i Eurosonen, men en mer nøytral politikk på begge områdene i Norge gjennom året. Oppsummert var forventningen en svak positiv avkastning i aksje- og kredittmarkedene.

Covid-19 snudde dette bildet dramatisk i månedsskiftet februar/mars. En lokal kinesisk utbredelse av virus gikk over til å bli en global pandemi hvor mange land i praksis stengte ned. Dette førte til svært sterke verdifall i aksje- og kredittmarkedet - og råvaremarkeder som eksempelvis olje. Situasjonen har lagt grunnlaget for et meget svakt makrobilde gjennom 2020, og sannsynligvis også for 2021.

Covid-19 - hendelser etter balansedagen

I lys av koronakrisen har som nevnt bilkonsernet laget scenarier for mulige utfallsrom i tiden som kommer, og det er allerede gjort mange grep for å sikre både likviditet og resultatutvikling på kort sikt.

Det aller meste av utviklingsaktiviteter er midlertidig stoppet, og i den norske delen av bilvirksomheten er om lag 600 årsverk enten permitterte eller sykemeldt per 2. kvartal 2020. Sykefraværet i Baltikum og Sverige er også høyt og ca. 80 årsverk i Baltikum er sagt opp som en følge av sviktende omsetning.

Som tidligere nevnt er ledige biler i bestilling kansellert og fokus er rettet mot salg av biler fra lager. Konsernet har etablert ekstra lånefasiliteter og har oppnådd avtale om utvidet betalingsfrist til fabrikkene. Det gjøres fortløpende vurderinger av behovet for ytterligere tiltak. Styrets vurdering er at bilkonsernet har satt seg i en god posisjon for å kunne komme styrket ut av krisen og sikre flest mulig arbeidsplasser.

På eiendomssiden er enkeltbransjer rammet hardere enn andre gjennom myndighetenes virksomhetsforbud. Møller Eiendoms leietakerportefølje er i begrenset grad eksponert mot de hardest rammede sektorene.

Selskaper med solide leietagere og begrenset eksponering mot tapsutsatte bransjer vil etter alt å dømme vise en raskere innhenting til nivå før koronakrisen. Dette kan være med på å underbygge at Møller Eiendom er godt rustet til å komme seg gjennom krisen uten å bli påvirket i vesentlig grad.

For Katalysators investeringsportefølje er den langsiktige konsekvensen av viruset vanskelig å forutse. Utfallsrommet er stort. Så langt ser vi at porteføljeselskapene er påvirket i ulik grad av de vanskelige forholdene vi lever under. Situasjonen følges imidlertid nøye opp av de investeringsansvarlige i Katalysator og porteføljeselskapenes administrasjoner. Nødvendige tiltak blir gjennomført løpende og mulig oppfølgingskapital holdes i beredskap hvis behov.

Oslo, 27. august 2020

I styret for Aars AS

Øyvind Schage Førde
styreleder/daglig leder

Jon Morten Møller
Styremedlem

Anne Catrine Møller
Styremedlem

Harald Møller
Styremedlem

John Giverholt
Styremedlem

Tine Wollebekk
Styremedlem

Henning Øglænd
Styremedlem

Styrets årsberetning

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Møller, Harald	BANKID	2020-08-31 09:18
Giverholt, John	BANKID_MOBILE	2020-08-28 14:28
Wollebekk, Tine Gottlob	BANKID	2020-08-28 15:10
Anne Catrine Møller	BANKID_MOBILE	2020-08-29 13:03
Førde, Øyvind Schage	BANKID_MOBILE	2020-08-28 14:25
Møller, Jon Morten	BANKID	2020-08-29 11:22
Øglænd, Henning	BANKID	2020-08-31 13:09

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i millioner kroner

Aars AS			Konsernet	
2019	2018	Note	2019	2018
KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN				
646	600		1 086	834
(8)	(249)			
4	3		633	454
0	4			
(144)	(104)		(18)	(60)
0	(0)		(248)	(297)
498	253		1 452	931
0	(0)		(1 012)	(303)
(1)	(0)		(274)	(2)
14	(0)		111	(169)
511	253		277	457
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGER				
(5)	(7)		(2 628)	(1 391)
5	5		171	185
249	183			
(192)	(37)	26	(8)	0
(959)	(140)		(63)	(196)
284	170	26		
			140	39
			7	(4)
121	(127)		(20)	(64)
(496)	48		(2 401)	(1 431)
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERING				
			3 540	841
			(1 414)	(80)
			(33)	47
(200)	(200)		(227)	(230)
(200)	(200)		1 865	577
(184)	101		(260)	(399)
2 404	2 303		3 032	3 318
2 220	2 404		2 772	2 919
Spesifikasjon av likviditetsbeholdning 31.12:				
375	543		1 108	1 170
1 845	1 862		1 845	1 862
			(181)	(113)
2 220	2 404		2 772	2 919

Prinsipper for utarbeidelse av regnskapet

Års- og konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Konsernregnskapet viser konsernets økonomiske stilling når konsernselskapene betraktes som en regnskapsmessig enhet. Selskaper der Aars har bestemmende innflytelse konsolideres. Det konsoliderte regnskapet omfatter morselskapet Aars AS og de selskaper som fremgår av note 8, samt deres datterselskaper. Investeringer som er klassifisert som omløpsmidler i henhold til regnskapsloven § 3-8 er utelatt fra konsolidering da de er anskaffet med sikte på midlertidig eie og holdes i påvente av salg. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet) og konsolideringen opphører når kontrollen over datterselskapet opphører.

For første gang er hele porteføljen i Katalysator konsolidert inn på lik linje med de andre forretningsområdene. Bakgrunnen for dette er at de siste investeringene som er gjort av Katalysator har vært av en størrelse som har gjort dem vesentlige for brukere av konsernregnskapet både i forhold resultat, balanseverdier og antall ansatte. I stedet for å konsolidere inn enkeltelskaper fra porteføljen, ble det valgt å konsolidere alle selskapene under Katalysator etter ordinære regnskapsregler. Sammenligningstallene for 2018 er omarbeidet og tilsvarende prinsipper lagt til grunn for konsolidering av Katalysator inn i Aars. Fordi sammenligningstallene for 2018 er omarbeidet har dette ingen effekt på egenkapital i 2019.

Eliminering av interne transaksjoner

Alle transaksjoner og mellomværende mellom konsernselskaper er eliminert. Varebeholdningene og øvrige driftsmidler er korrigert for realisert internfortjeneste.

Eliminering av aksjer i datterselskaper

Aksjer i datterselskaper er konsolidert etter oppkjøpsmetoden. Kostpris på aksjene i det enkelte datterselskap er eliminert mot datterselskapets egenkapital på oppkjøpstidspunktet. De mer/mindreverdier som fremkommer, tillegges de eiendeler og forpliktelser i balansen som mer/mindreverdiene knytter seg til og periodiseres over eiendelens gjenværende levetid. Mer/mindreverdier som ikke kan henføres til aktuelle eiendeler eller forpliktelser oppføres som goodwill/negativ goodwill i balansen og avskrives/inntektsføres over økonomisk levetid.

Ved kjøp av datterselskaper med minoritet oppføres 100 prosent av identifiserbare eiendeler og gjeld i balansen.

Avhending av datterselskaper

Dersom konsernet selger seg ned til en eierandel på 50 % eller lavere, resultatføres gevinst/ tap som om hele selskapet var solgt. Dette innebærer at den resterende eierandel regnskapsføres til virkelig verdi.

Omregning av utenlandske datterselskaper

Balanseposter i utenlandske selskaper blir omregnet til kursen på balansedagen, mens resultatet omregnes til veid gjennomsnittskurs. Omregningsdifferanser vedrørende utenlandske datterselskaper føres mot egenkapitalen.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteressene er trukket ut som egne poster i resultatregnskapet og balansen. I resultatregnskapet beregnes og vises minoritetenes andel av resultatet etter skatter.

Minoritetsinteresser i balansen representerer minoritetenes andel av selskapenes egenkapital hensyntatt minoritetenes andel av mer/mindreverdier og interne gevinster.

Tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet

Eierandeler i selskaper der konsernet eier mellom 20 og 50 prosent, og der konsernet har betydelig innflytelse og investeringen er av langsiktig art, konsolideres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Dette innebærer at konsernets andel av resultatet etter skatt og etter avskrivninger av eventuelle merverdier resultatføres under finansposter og tillegges bokført verdi for andelen. Internt salg av driftsmidler til tilknyttede selskaper er korrigert for urealisert internfortjeneste.

Eierandeler i felles kontrollert virksomhet behandles etter samme prinsipp.

Enkelte eierandeler i mindre selskaper med begrenset verdi og resultat, er behandlet som ordinære aksjeinvesteringer som vurderes til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi.

Hovedregelen er at ensartede regnskapsprinsipper anvendes for like transaksjoner og hendelser, for å gi et mest mulig informativt bilde av investors samlede virksomhet. Volkswagen Møller Bilfinans konverterte til IFRS pr 01.01.2018. Det er praktisk ikke mulig å omarbeide dette regnskapet slik at det er i tråd med regnskapslovens bestemmelse og god regnskapsskikk. Vi har derfor valgt å benytte forskjellige prinsipper, i samsvar med NRS (F) Investering i tilknyttet selskap og deltakelse i felles kontrollert virksomhet (Juni 2018), kap 3.8. Den største forskjellen i regnskapsprinsippene pr 31.12.2018 relaterer seg til avsetning til tap i leasingporteføljen (IFRS 9).

Konverteringseffekten i Volkswagen Møller Bilfinans utgjør -13 millioner kroner på inngående balanse av egenkapitalen, og effekten er ført direkte mot egenkapitalen i Aars AS konsern på lik linje som en prinsippending.

Periodiserings-, klassifiserings- og vurderingsprinsipper

Grunnleggende regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk som er basert på grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatføres når de er opptjent og kostnader sammenstilles med opptjente inntekter.

Klassifisering av eiendeler og gjeld

Varer, kortsiktige fordringer og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter transaksjonstidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Kortsiktig del av langsiktig gjeld som forfaller innen ett år er klassifisert som langsiktig gjeld. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld.

Estimater

Ved vurdering av inntekter, kostnader, balanseposter og øvrige forpliktelser hvor det ikke foreligger markedsverdier brukes estimater. Dette gjelder vurdering av garantiforpliktelser, ukurans i varebeholdninger, pensjoner, verdivurdering av eiendommer og goodwill, øvrige langsiktige avsetninger samt latent tap på gjenkjøpsforpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføres at estimatene endres. Estimater og underliggende forutsetninger vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringen oppstår.

Inntektsføring

Inntekter fra salg av varer og tjenester resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført.

Ved salg av nye biler med gjenkjøpsavtaler blir salget inntektsført ved levering. Senere tilbakekjøp og salg av tilbakekjøpte biler, føres som egne transaksjoner. Totale gjenkjøpsforpliktelser fremgår av note 21.

Ved salg av nye biler utgjør engangsvgifter til Staten betydelige beløp. Dette vises ikke som inntekt, men tas kun med som kortsiktig gjeld i regnskapet. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige servicekontrakter balanseføres som uopptjent inntekt ved salget og inntektsføres deretter i takt med leveringen av ytelsene.

Leieinntekter inntektsføres lineært over leieperioden. Anleggskontrakter regnskapsføres ved løpende avregning, slik at inntekt resultatføres i takt med fullføring av prosjektet. Kontraktskostnadene sammenstilles med opptjent inntekt. Opptjent inntekt som ikke er gjort opp, anses som fordring på kunden. Fullføringsgraden på et gitt tidspunkt måles som andel påløpte kontraktskostnader av totale estimerte kontraktskostnader.

Vedlikehold/påkostning

Anskaffelser til bygg kostnadsføres dersom det anses som vedlikehold. Det aktiveres dersom det anses som en påkostning. Normalt omfatter påkostninger standardheving eller tilbygg. Tekniske installasjoner aktiveres i forbindelse med nyanskaffelse eller full utskiftning, men kostnadsføres i forbindelse med vedlikehold av delkomponenter

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er i balansen oppført til kostpris med fradrag for ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger i resultatregnskapet er beregnet lineært og er basert på anslag over driftsmidlenes økonomiske og tekniske levetid. Bygglånsrenter som påløper i byggeperioden aktiveres.

Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Leieavtaler som ikke balanseføres (operasjonell leasing), vises i regnskapet som driftskostnad og årlig leiebeløp er vist i note 7. Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses å overføre den vesentlige av den økonomiske og risikoen knyttet til driftsmiddelet.

Aksjer og andeler

Aksjer i datterselskaper av strategisk karakter og andre langsiktige investeringer klassifiseres som anleggsmidler og regnskapsføres til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi. Utbytte fra datterselskapet inntektsføres i samme år som givende selskap foretar avsetningen. Utbytte fra øvrige selskaper inntektsføres når utbytte utbetales.

Investeringer av kortsiktig karakter er klassifisert som omløpsmidler og er vurdert til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi.

Varebeholdninger

Varelager regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Netto salgspris ved ordinær drift etter fradrag for beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO metoden og inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varen til nårværende tilstand og plassering.

Varebeholdningene av biler er vurdert til laveste verdi av kostpris og antatt salgspris etter fradrag for salgskostnader. Det foretas en individuell vurdering av den enkelte bil. Deler og utstyr er bokført til gjennomsnittlig anskaffelseskost (etter FIFO metoden).

Det foretas nedskrivning for ukurans.

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen med fordringenes pålydende etter fradrag for konstaterte og forventede tap.

Andre finansinvesteringer

Kortsiktige finansinvesteringer regnskapsføres til markedsverdi og avkastningen behandles som finansinvesteringer.

Skatter

Årets skattekostnad består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Betalbar skatt er fastsatt på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt i balansen beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig verdi samt skattemessig underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel hvor det er usikkerhet knyttet til fremtidig bruk blir ikke balanseført. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen, når det er grunnlag for nettoføring. Ved endret skattesats påfølgende år, legges ny skattesats til grunn for beregning av utsatt skatt.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel ved oppkjøp er beregnet basert på forskjellen mellom virkelig verdi og bokførte verdier i oppkjøpte selskaper på identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Det beregnes ikke utsatt skatt på goodwill og merverdier på eiendommer ved oppkjøp. Ved kjøp av eiendommer skjer transaksjonen gjennom kjøp av "single purpose selskaper" og eventuelle fremtidige salg vil også normalt foretas som aksjetransaksjoner, og ut fra dagens skatteregler vil dette skje skattefritt.

Utsatt skatt på skatteøkende midlertidige forskjeller knyttet til investeringer i datterselskap innregnes, med unntak av når det er sannsynlig at den midlertidige forskjellen ikke vil reversere i uoverskuelig fremtid.

Pensjoner

Norske selskaper har en innskuddsbasert kollektiv pensjonsforsikring som er dekket i forsikringselskaper.

I tillegg har de norske selskapene noen få usikrede pensjonsforpliktelser, som belastes direkte over driften og aktuarberegnes. De fleste norske selskaper er omfattet av AFP-ordningen gjennom LO/NHO. Selv om dette er en ytelsesordning, er det ingen direkte allokering av midler og forpliktelse til hvert enkelt selskap. Ordningen behandles derfor regnskapsmessig som en innskuddsordning hvor premien kostnadsføres fortløpende.

Svenske selskaper har kollektive pensjonsforsikringer (ytelses-, og innskuddsbaserte) som er regulert av tariffavtaler. Selskaper i Litauen, Latvia og Estland har ingen pensjonsavtaler.

Regnskapsføring av pensjoner er endret fra å følge Norsk Regnskapsstandard (NRS 6) til å regnskapsføres i tråd med IAS 19.

Innskuddspensjon kostnadsføres løpende i regnskapet ved at konsernet innbetaler til forsikringselskapet en viss prosentandel av den ansattes lønn. Innskuddet investeres i fond hvor de ansatte kan velge mellom ulike spareprofiler. Ut over dette har konsernet ingen forpliktelser overfor de ansatte på denne ordningen

Finansielle instrumenter

Ved sikring av fremtidige rentekostnader, hvor sikringsinstrumentene skal sikre konsernet mot variasjoner i fremtidige kontantstrømmer, bokføres ikke sikringsinstrumentet i balansen så lenge sikringen er vurdert å være effektiv. Gevinst eller tap resultatføres netto i takt med resultatføringen av sikringsobjektet. Ved renteswapavtaler hvor sikringen ikke er vurdert å være effektiv, bokføres sikringsinstrumentet til markedsverdi i balansen. Endringer i markedsverdi føres løpende over resultatet.

Ved valutaterminkontrakter som skal sikre eiendeler og forpliktelser, hvor sikringen er vurdert å være effektiv, vurderes både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet til virkelig verdi, og gevinst og tap resultatføres. Ved sikring av nettoinvesteringer i utenlandsk valuta og hvor sikringen er vurdert som effektiv, er valutaterminkontrakten vurdert til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi føres direkte mot egenkapitalen.

Utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes til balansedagens kurs og tilhørende valuta gevinst/tap resultatføres som finanspost. Dette gjelder likvide midler, fordringer og gjeld. For ikke pengeposter legges kursen på transaksjonstidspunktet til grunn for anskaffelseskost og regnes ikke om senere. Dette gjelder i hovedtrekk varer og varige driftsmidler. Salg og kjøp av varer og tjenester i utenlandsk valuta regnskapsføres til kursen på transaksjonstidspunktet.

Konsernet har norske kroner som presentasjonsvaluta. Konsernet er eksponert for kursendring i SEK og EUR. Innen konsernet er det ytet lån i SEK og EUR.

Garantiforpliktelser

Konsernet har ved salg av nye biler garantiforpliktelser i henhold til garantier gitt av ulike produsenter og lover gitt i det enkelte land. I hovedtrekk dekker produsentene garantiene etter gitte retningslinjer, men importører og forhandlere dekker garantier ut over dette i henhold til lokale lover og eventuell kulanse. Garantiperioden varierer fra ett til inntil 12 år.

Ved salg av brukte biler dekker i hovedtrekk bilforhandleren garantiforpliktelsen, utover resterende fabrikkgaranti.

Det foretas løpende avsetning og vurdering av fremtidige forpliktelser.

Betingede forpliktelser

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Betingede forpliktelser regnskapsføres når det er mer enn 50 prosent sannsynlighet for at forpliktelsen inntreffer og forpliktelsen kan måles pålitelig

Gjenkjøpsavtaler

Konsernet har en portefølje av solgte nye biler med garanterte gjenkjøpspriser. Gjenkjøpsprisene varierer fra ca 50 -70 prosent avhengig av leieperiode, kjørelengde og bilmodell. Avtalene blir ikke balanseført. Det foretas løpende vurdering av forpliktelsene og det foretas avsetning til eventuelle forventede tap.

Kontantstrømoppstilling

Ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen er den indirekte metoden lagt til grunn. Likvider omfatter kontanter, bankinnskudd, finansinvesteringer (pengemarkedsfond) og trukket kassekreditt.

Langsiktige samarbeidsavtaler

Volkswagen AG, Audi AG, og Skoda Automobilava AS (selskaper i Volkswagen-gruppen)

Avtalene for Harald A. Møller AS for Volkswagen, Volkswagen Nyttkjøretøy, Skoda og Audi har en gjensidig oppsigelsesfrist på to år.

Avtalene med Audi og Volkswagen i Baltikum har en gjensidig oppsigelsesfrist på to år. Volkswagen-avtalen gjelder for Estland, Latvia og Litauen, mens Audi-avtalen gjelder for Latvia og Litauen.

Volkswagen Financial Services AG (selskap i Volkswagen-gruppen)

I 2009 etablerte Volkswagen Financial Services AG og MøllerGruppen selskapet Volkswagen Møller Bilfinans AS som skal selge bilfinansieringsprodukter i Norge. Volkswagen Financial Services AG eier 51 prosent og MøllerGruppen Bil AS 49 prosent av selskapet. Dagens aksjonær har fortrinnsrett ved eventuelt salg av aksjer.

Volkswagen Møller Bilfinans AS behandles som et tilknyttet selskap og innarbeides etter egenkapitalmetoden.

De påfølgende notene gjelder konsernregnskapet og er i millioner kroner dersom ikke annet er angitt.
Alle balansetall er pr 31.12.

Note 1 - Segmentinformasjon

Virksomheten består av forretningsområdene bil (Møller Mobility Group), eiendom (Møller Eiendom) og investeringer (Katalysator)
Møller Medvind er investering i bærekraftige og fremtidsrettede samfunnsoppdrag.
Juridisk er Møller Mobility Group, Møller Eiendom og Katalysator organisert i egne underkonsern og finansiert separat.

Forretningsområdene viser følgende hovedtall:

2019

Underkonsern / forretningsområder:	Møller Mobility Group	Møller Eiendom	Investeringer	Møller Medvind	Øvrige selskap *	Elimineringer	Konsern
Driftsinntekter							
Norge	20 469	301	3 947				24 717
Sverige	4 229	44	690				4 963
Danmark			106				106
Finland			172				172
Baltikum	5 863	34					5 897
Driftsinntekter	30 561	379	4 915	13	6	(364)	35 510
Driftsresultat	1 001	123	55	(13)	(53)	(13)	1 099
Av- og nedskrivninger *	308	134	174	0	3	13	633
Inntekt på invest. i TS	108	37	3	0	(0)	(1)	147
EBITDA	1 416	294	232	(13)	(50)	(1)	1 878
Øvrige finansresultat	(77)	(95)	(50)	0	127	(45)	(140)
Resultat før skatt	1 031	65	8	(13)	74	(59)	1 106
Eiendeler	9 787	6 876	3 396	18	2 387	118	22 582

2018

Underkonsern / forretningsområder:	Møller Mobility Group	Møller Eiendom	Investeringer	Møller Medvind	Øvrige selskap *	Elimineringer	Konsern
Driftsinntekter							
Norge	17 081	299	891				18 271
Sverige	3 890	56	360				4 306
Danmark			30				30
Finland			49				49
Baltikum	5 202	41					5 243
Driftsinntekter	26 173	396	1 330	1	6	(208)	27 698
Driftsresultat	762	191	(56)	(14)	(39)	(16)	828
Av- og nedskrivninger *	291	83	60	0	3	16	454
Inntekt på invest. i TS	126	11	28			1	164
EBITDA	1 179	286	32	(14)	(35)	1	1 448
Øvrige finansresultat	(8)	(88)	(40)	0	(9)	(13)	(158)
Resultat før skatt	880	114	(53)	(14)	(48)	(29)	834
Eiendeler	8 172	5 890	1 339	15	2 908	(213)	18 110

EBITDA er driftsresultat før av- og reverserte nedskrivninger og inkludert inntekter på investeringer i TS.

* Øvrige selskap er Aars AS og andre ikke operative selskap. Finansresultat er eksklusiv konserninternt utbytte og konsernbidrag.

Note 2 - Lønns- og andre personalkostnader

Aars AS			Konsernet	
2019	2018	Personalkostnader	2019	2018
33	16	Lønninger	4 255	2 712
3	3	Arbeidsgiveravgift	651	400
1	1	Pensjonskostnader	248	167
1	0	Andre personalkostnader	144	132
2	2	Styrehonorar		
39	21	Sum	5 298	3 411
7	7	Gjennomsnittlig antall ansatte	7 165	5 523
		Lån til ansatte	8	21

Lån til ansatte gjelder i vesentlig grad rentebærende billån hvor selskapene har pant i bil. Renter på lån til andre ledende ansatte er 2,0 prosent. Ved salg, avvikling eller annen omorganisering har daglige ledere i konsernet, på visse vilkår, rett til lønn i inntil ett år.

Aars AS (i 1.000 kr)			Konsernet (i mill kr)	
2019	2018	Kostnadsført honorar til revisor	2019	2018
362	230	Revisjonshonorar og revisjonsrelaterte tjenester	11	7
211	20	Skatt, avgift og andre konsulenttjenester	2	1
573	250	Sum	13	7

Adm. direktør	Styre	Ytelser til ledende personer
6 890		Lønn, bonus, pensjonskostnader og andre godtgjørelser til konsernsjefen
	2 000	Styrehonorar
6 890	2 000	Sum

Se note 18 for styremedlemmer som eier aksjer i Aars AS.

Ett styremedlem har 4,3 prosent eierandel i Møller MI AS.

Det er etablert bonusordninger hvor utbetalingens størrelse avhenger av oppnådd resultat for året samt andre kvalitative vurderingskriterier og hvor bonusen ansees å være en del av normal avlønning innen denne type stillinger.

Note 3 - Andre driftskostnader

Aars AS			Konsernet	
2019	2018		2019	2018
9	10	Kostnader driftsmidler (husleie, strøm, vedlikehold, bilkostnader mm)	1 225	825
-	-	Salgskostnader (reklame, garanti mm)	916	719
7	9	Administrasjonskostnader (IT-tjenester, honorarer, reisekostnader, gaver, tap på krav mm)	574	443
		Tap ved salg av anleggsmidler	6	0
10	-	Tap ved salg av konsernaksjer		
26	19	Sum	2 721	1 987

Note 4 - Inntekter på investeringer i datterselskaper

2019	2018	
315	521	Møller Mobility Group AS
70	0	Møller Eiendom Holding AS
41	39	Møller MI AS
5	0	MI Aars AS
5	0	Møller Eiendom MI AS
436	560	Sum

Gjelder konsernbidrag og aksjeutbytte.

Note 5 - Inntekter og investeringer i tilknyttede selskap

Selskapets navn	Stemmeandel / eierandel	Egenkapital i selskapet 31.12.2019	Bokført verdi 01.01.2019	Tilgang/avgang		Resultatandel etter skatt 2018	Konsernet	
				Interne fortjenester	endring i egenkapital		Bokført verdi 31.12.2018	Bokført verdi 31.12.2018
Volkswagen Møller Bilfinans AS, Oslo *	49,0 %	3 247	1 212	15		118		1 345
UIP Holding AS, Oslo **	20,6 %	73	74			(10)		64
Digerneset Næringspark AS, Alesund	47,5 %	46	131		(5)	5		132
Fjetland Eiendom AS, Stavanger	50,0 %	30	59		(5)	4		58
Fåbro Eiendom AS, Oslo	50,0 %	132	93			4		97
Gardermoen Log Invest Holding AS	60,0 %	83	210		(60)	7		157
Harbitzalleen Bolig AS, Oslo ****	50,0 %	58	100		(70)	15		45
Rosenlund Bydelscenter AS, Lilleh. ***	31,5 %	2	7			(1)		6
Rosenlund Kontorbygg AS, Lilleh. *****	NA	NA	NA			2		NA
Langøya Vest Eiendom AS, Oslo	50,0 %	2	1		(3)	3		1
Sum			1 887	15	(143)	147		1 905

I konsernregnskapet er investeringene i tilknyttede selskap innarbeidet etter egenkapitalmetoden.

* Hovedregelen er at ensartede regnskapsprinsipper anvendes for like transaksjoner og hendelser, for å gi et mest mulig informativt bilde av investors samlede virksomhet. Volkswagen Møller Bilfinans konverterte til IFRS pr 01.01.2018. Det er praktisk ikke mulig å omarbeide dette regnskapet slik at det er i tråd med regnskapslovens bestemmelse og god regnskapsskikk. Vi har derfor valgt å benytte forskjellige prinsipper, i samsvar med NRS (F) Investering i tilknyttet selskap og deltakelse i felles kontrollert virksomhet (Jun 2018), kap 3.8. Den største forskjellen i regnskapsprinsippene pr 31.12.2018 relaterer seg til avsetning til tap i leasingporteføljen (IFRS 9). Konverteringseffekten i Volkswagen Møller Bilfinans utgjør - 13 millioner kroner på inngående balanse av egenkapitalen, og effekten er ført direkte mot egenkapitalen på linje som en prinsippendring.

** Regnskap for 2019 er ikke avlagt, egenkapital pr 30.11.2019.

*** Det er gitt ansvarlige lån til Rosenlund Bydelscenter AS på 34,9 millioner kroner.

**** Harbitzalleen Bolig AS inntektsfører salg av boliger basert på løpende avregning med lineær opptjening ettersom samtlige boliger er solgt og man antar lineær produksjon på byggeprosjektet. Vi har valgt å følge Harbitzalleen Bolig AS sin valgte metode, slik at vi også innarbeider vår resultatandel fra selskapet på samme grunnlag.

***** Rosenlund Kontorbygg AS var tidligere et tilknyttet selskap, som ble solgt i 2016. I forbindelse med salget ble det gjort avsetninger for forhold selger forpliktet seg til å utbedre. Resterende avsetninger ble frigitt i 2019 og er følgelig inntektsført som resultat fra tilknyttet selskap.

***** Eierandel i Gardermoen Log Invest Holding AS er 60%, men på bakgrunn av aksjonæravtale har konsernet ikke bestemmende innflytelse. Investeringen er derfor ikke konsolidert.

Note 6 - Finansinntekter og finanskostnader

Aars AS			Konsernet	
2019	2018		2019	2018
10	6	Renteinntekter	24	42
6	12	Valutagevinst	243	133
10	8	Aksjeutbytte	15	13
17		Gevinst salg aksjer	1	0
0	0	Verdiregulering av konsernaksjer		
72	0	Verdiregulering av finansielle omløpsmidler	72	0
26	21	Andre finansinntekter	9	33
141	47	Sum andre finansinntekter	363	221
0	0	Rentekostnader	162	124
4	2	Tap ved salg aksjer	6	43
15	8	Valutatap	294	118
0	56	Verdiregulering av finansielle omløpsmidler		59
0	4	Verdiregulering av konsernaksjer (jf note 8)		
2	2	Andre finanskostnader	42	35
21	73	Sum andre finanskostnader	504	379

Note 7 - Varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill

Aars AS

Konsernet

Varige driftsmidler	Biler, maskiner og inventar	Bygg	Tomt	Anlegg under utførelse	Sum
19 Anskaffelseskost 01.01	1 470	5 120	1 044	931	8 564
Omregningsdifferanse	(11)	(22)	(7)	(0)	(40)
Tilgang ved oppkjøp i år	145	348	80	0	572
Avgang solgte selskap	0	0	0	0	0
5 Tilgang	273	258	24	701	1 257
8 Avgang	157	23	18	19	218
17 Anskaffelseskost 31.12	1 719	5 680	1 123	1 613	10 136
7 Akkumulerte avskrivninger 01.01	946	1 368	70	49	2 434
Omregningsdifferanse	(6)	(6)	(1)	(21)	(34)
Tilgang ved oppkjøp i år	58	55	0	0	113
Avgang solgte selskap	0	0	0	0	0
4 Årets av- og nedskrivning *	168	158	19	0	346
3 Avgang	73	2	18	0	93
8 Avskrevet 31.12	1 094	1 573	70	28	2 766
9 Bokført verdi 31.12	626	4 107	1 052	1 585	7 370
3-5 år Lineær avskrivningsplan	3-7 år	20-50 år			
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	14	404			524
3-5 år Varighet på leie av driftsmidler	1-5 år	5-15 år			

Konsernet har en leieforpliktelse ovenfor Frysjaveien 31 AS om leie av forretningseiendommen Frysjaveien 31B. Forpliktelsen løper frem til 2028.

	Immaterielle eiendeler	Goodwill/badwill*	Sum
Anskaffelseskost 01.01	735	531	1 266
Omregningsdifferanse	0	(2)	(2)
Tilgang ved oppkjøp i år	29	632	661
Tilgang	136	149	286
Avgang	17	0	17
Anskaffelseskost 31.12	883	1 310	2 193
Akkumulerte avskrivninger 01.01	436	181	616
Omregningsdifferanse	20	40	59
Årets av- og nedskrivning	153	134	287
Avgang	5	0	5
Avskrevet 31.12	604	355	958
Bokført verdi 31.12	280	955	1 235
3-5 år Lineær avskrivningsplan	3 år	5-10 år	
* Goodwill ved oppkjøp nye selskap, samt goodwill i selskapsregnskapene.			
4 Årets av - og nedskrivninger på biler, maskiner, inventar, bygg og tomt			346
Årets av - og nedskrivninger på immaterielle eiendeler og goodwill			287
4 Årets av- og nedskrivninger			633

Avskrivningstid på goodwill som er strategiske investeringer der Aars har et langsiktig perspektiv og ligger innenfor konsernets kjernevirksomhet avskrives normalt over 10 år. Øvrige poster avskrives over 5 år.

Immaterielle eiendeler på 276 millioner gjelder software og utviklingskostnader til IT-systemer.

Spesifikasjon av goodwill/badwill ved oppkjøp:

Goodwill/badwill	Kjøps-tidspunkt	Avskrivningsperiode	Anskaffelseskost	Akkumulerte avskrivninger*	Bokført verdi	Årets avskrivninger
Forretningsområde						
Investeringer	2016-2019	10 år	1 186	260	926	114
Bilforhandlere Norge	2016	10 år	4	1	3	1
Bilforhandlere Sverige	2008/2014	10 år	66	54	12	2
Møller Mobility Group- etablering nytt konsern 01.01.11	2011	10 år	8	(1)	10	10
Bilforhandlere Baltikum	2011	10 år	32	28	4	3
Eiendom Baltikum	2011	10 år	5	4	1	0
Sum goodwill			1 301	346	955	15

* Inkl omregningsdifferanse

Note 8 - Investeringer i datterselskap

Aars AS		Eier- /			
Selskapets navn	Forretnings- kontor	stemme andel	Egenkapital 31.12.2019	Årsresultat 2019*	Bokført verdi
Møller Mobility Group AS	Oslo	87,3 %	3 055	831	1 718
Møller Eiendom Holding AS	Oslo	93,1 %	1 639	15	1 350
Katalysator AS	Oslo	90,1 %	1 162	(49)	1 204
Møller MI AS	Oslo	100,0 %	323	34	430
Møller Mobility Group MI AS	Oslo	62,8 %	192	(8)	126
Møller Eiendom MI AS	Oslo	80,7 %	236	5	190
MI Aars AS	Oslo	86,5 %	35	5	28
MI Katalysator AS	Oslo	92,5 %	126	0	115
Møller Medvind AS	Oslo	100,0 %	13	(6)	25
			6 179	830	5 185

* Inkluderer mottatt aksjeutbytte / konsernbidrag fra datterselskap på totalt 1.284 millioner kroner.

Møller Signatur AS og Møller Medvind AS har fusjonert i 2019. Aksjene i Møller Medvind AS er samlet nedskrevet med MNOK 15 pr 31.12.2019.

Tabellen over viser kun aksjer eiet direkte av Aars AS. Samlet består konsernet av 128 selskaper direkte og indirekte eiet av Aars AS

Oversikt over selskapene i konsernet er vist på siste siden i årsrapporten.

Note 9 - Andre finansielle fordringer

Aars AS			Konsernet	
2019	2018		2019	2018
		Lån til ansatte	8	9
		Lån til tilknyttede selskap	6	0
		Andre langsiktige fordringer	55	48
-	-	Sum	69	57

Note 10 - Investeringer i andre aksjer og andeler

Aars AS		Bokført verdi
Selskapets navn		
Diverse mindre aksjeposter		34
Sum		34

Konsernet		Bokført verdi
Selskapets navn	Eierandel	
Pine Chip HB	10,0 %	1
Diverse mindre aksjeposter		78
Sum		79

Note 11 - Pensjoner

Norske og svenske selskap i konsernet har sikrede, kollektive pensjonsavtaler. Selskapene i de tre baltiske landene har ingen pensjonsavtaler.

I Norge har vi en løpende innskuddsordning. Innskuddsordningen kostnadsføres fortløpende i regnskapet ved at konsernet innbetaler til forsikrings-selskapet et sparebeløp basert på lønnsnivået til den enkelte ansatte. Ordningen er tilpasset ny lov om tjenstepensjon, knekkpunktet mellom lav og høysparesats er 7,1 x Folketrygdens Grunnbeløp (G). I tillegg til sparing til alderspensjon dekkes uførepensjon og barnepensjon. Disse dekningene har ikke fripoliseoppbygging, og det er dermed ingen framtidig forpliktelse knyttet til uføre- og barnepensjon utover løpende premieinnbetalinger.

Konsernet er medlem av AFP-ordningen gjennom LO/NHO. AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut AFP fra og med fylte 62 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Det foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen derfor behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

Våre svenske selskap har pensjonsavtaler i henhold til tariffavtale. Ordningen i Sverige er en kombinasjon av ytelse og innskudd basert på stillingskategori, alder og inntekt. Opptjeningen i Ytelsesordningen er delvis finansiert med premieinnbetaling, mens resten er finansiert ved oppbygging av pensjonsgjeld i balansen. Pensjonsforpliktelsen knyttet til den delen som ikke er forsikret, blir aktuarberegnet. Denne gjelden vil reduseres i takt med løpende pensjonsutbetalinger. All fremtidig opptjening er nå forsikret, men dette blir ikke aktuarberegnet, da ordningen er slik at midler og forpliktelse ikke er direkte allokert til hvert enkelt selskap i pensjonskollektivet. Ved bokføring av ytelsespensjon benytter Møller Mobility Group IAS 19, jf prinsippet. Dette medfører at årets estimatavvik regnskapsføres mot selskapets egenkapital.

Note 11 - Pensjoner

Fortsetter

Aars AS			Konsernet	
2019	2018	Pensjonskostnad	2019	2018
-	-	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1	1
		Årets pensjonskostnad til sikrede og usikrede pensjoner samt AFP	1	1
1	1	Innskuddspensjon	193	118
		Ikke aktuarberegnet pensjon AFP	54	48
1	1	Samlede pensjonskostnader	248	167

2019	2018	Balansført pensjonsforpliktelse	2019	2018
0	0	Beregnete pensjonsforpliktelser 01.01.2017	(53)	(54)
		Effekt ved endring av regnskapsprinsipp	0	(2)
		Omregningsdifferansen	(1)	(1)
		Årets pensjonskostnad	2	2
0	0	Årets pensjonsutbetalinger	2	2
0	0	Netto balansført pensjonsforpliktelse	(51)	(53)

7	7	Antall personer omfattet av ordningene	3 517	3 467
---	---	--	-------	-------

Økonomiske forutsetninger 2019:

	Sverige	Norge
Avkastning på pensjonsmidler	-	0,0 %
Diskonteringsrente	2,3 %	2,6 %
Årlig lønnsvekst / årlig G-regulering	2,0 %	0,0 %

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer er det lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring, tilpasset konsernets aldersstruktur og avgang. Alle pensjonsforpliktelser er inklusiv arbeidsgiveravgift.

Note 12 - Varer

			Konsernet	
	2019	2018	2019	2018
Nye biler	2 638	1 883		
Brukte biler og demonstrasjonsbiler	1 608	1 419		
Deler og utstyr	288	263		
Øvrige beholdninger	240	198		
Sum	4 775	3 763		

Note 13 - Kundefordringer

Aars AS			Konsernet	
2019	2018		2019	2018
2	3	Kundefordringer	2 357	1 604
		Avsetning tap på fordringer	(21)	(8)
2	3	Sum	2 336	1 596

Note 14 - Andre fordringer og fordringer på konsernselskaper

Aars AS			Konsernet	
2019	2018		2019	2018
		Forskudd til leverandører	13	45
		Lån til ansatte	8	12
		Netto til gode MVA	52	33
		Andre forskuddsbetalte kostnader	268	198
		Påløpt inntekt	728	246
		Lån til investeringsselskaper	0	0
61	378	Andre kortsiktige fordringer	227	231
61	378	Sum	1 295	766

Aars AS har kortsiktige fordringer på andre konsernselskaper på totalt 59 millioner kroner pr 31.12.2019. 51 millioner er et kortsiktig likviditetslån til et datterselskap. Likviditetslånet renteberegnes. Fordring på andre konsernselskaper i fjor var 250 millioner kroner.

Note 15 - Finansinvesteringer

Aars AS			Konsernet		
2019	2018		2019	2018	
775	803	Pengemarkedsfond	775	803	
837	808	Markedsbaserte obligasjoner	837	808	
233	250	Andre markedsbaserte investeringer	233	250	
1 845	1 862	Sum	1 845	1 862	

Aars AS har kortsiktige norske pengemarkedsfond, markedsbaserte obligasjoner og andre markedsbaserte investeringer som er bokført til virkelig verdi.

Note 16 - Bankinnskudd

Konsernet har bankinnskudd og kontanter på totalt 1.108 millioner kroner. Det er 61,6 millioner kroner i bundne midler til dekning av skyldig skattetrekk.

Møller Mobility Group AS, Møller Eiendom Holding AS Katalysator AS har stillet garanti for skyldig skattetrekk i datterselskapene for henholdsvis 119, 9 og 10 millioner kroner.

Bundne midler i Aars AS utgjør 3,5 millioner kroner pr 31.12.2019 .

Note 17 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjonærer i Aars AS pr 31.12.18	Antall	Pålydende	Aksjekapital	Eierandel
Pinjong AS (Harald Møller m/ familie)	25 000	1 000	25	25,0 %
Vena Saphena AS (Anne Catrine Møller m/ familie)	25 000	1 000	25	25,0 %
Netrom AS (Jon Morten Møller m/ familie)	25 000	1 000	25	25,0 %
Lancelot Holding AS (Øyvind Schage Førde m/ familie)	25 000	1 000	25	25,0 %
Sum	100 000		100	100,0 %

Aksjekapitalen består av 100 000 aksjer pålydende 1 000 kroner. Det finnes kun en aksjeklasse. Alle aksjer har lik stemmeandel.

Øyvind Schage Førde er styrets leder. Anne Catrine Møller, Jon Morten Møller og Harald Møller er styremedlemmer.

Note 18 - Egenkapital

Konsern 2019	Majoritet	Minoritet	Totalt
Egenkapital 01.01.	8 237	543	8 780
Årsresultat	853	0	853
Årets utbytte	0	(10)	(10)
Endring i minoritetsinteresser	0	0	0
Omregningsdifferanser i år	(16)	0	(16)
Minoritetens andel av goodwill ved oppkjøp	109	0	109
Øvrige poster	5	0	5
Egenkapital 31.12.	9 188	533	9 721

Akkumulert omregningsdifferanse pr 31.12.2019 er 100 millioner kroner.

Konsern 2018	Majoritet	Minoritet	Totalt
Egenkapital 01.01.	7 811	606	8 417
Årsresultat	548	86	634
Årets utbytte	(200)	(27)	(227)
Endring i minoritetsinteresser	121	(121)	0
Omregningsdifferanser i år	(7)	(1)	(7)
Øvrige poster	(37)		(37)
Egenkapital 31.12.	8 237	543	8 780

Minoritetsaksjonærer består blant annet av daglige ledere og ledende ansatte som har aksjer i MMG MI AS, Møller Eiendom MI AS, MI Katalysator AS og MI Aars AS

Note 18 - Egenkapital

Fortsetter

Aars AS 2019	Aksje- kapital	Annen innsk. egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01	100	4 278	2 403	6 781
Årets resultat			636	636
Avsatt til utbytte			0	0
Egenkapital 31.12	100	4 278	3 039	7 417

Aars AS 2018	Aksje- kapital	Annen innsk. egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01	100	4 278	1 997	6 375
Årets resultat			606	606
Avsatt til utbytte			(200)	(200)
Egenkapital 31.12	100	4 278	2 403	6 781

Note 19 - Nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter:

Konsernet

Konsernselskapet har følgende transaksjoner med nærstående parter:

Selskap	Selskapsforhold	Transaksjonsart	2019	2018
Volkswagen Møller Bilfinans AS	Tilknyttet selskap	Salg av biler	2 800	3 572
Volkswagen Møller Bilfinans AS	Tilknyttet selskap	Kjøp av biler	2 036	1 439
Sum kjøp			2 036	1 587
Volkswagen Møller Bilfinans AS	Tilknyttet selskap	Mellomværende	90	49
Rosenlund Bydelsenter AS	Tilknyttet selskap	Langsiktig fordring	35	34
Forlaget Press AS	Tilknyttet selskap	Langsiktig fordring	37	0
Langøya Vest Eiendom AS	Tilknyttet selskap	Utbytte	1	0
Sum fordring/(gjeld)			163	184

Aars AS

Selskap	Selskapsforhold	Transaksjonsart	2019	2018
Møller MI AS	Datter	Salg av aksjer	0	6
MI Katalysator AS	Datter	Salg av aksjer	7	0
Møller Eiendom MI AS	Datter	Salg av aksjer	12	23
MI Aars AS	Datter	Salg av aksjer	1	1
Møller Mobility Group MI AS	Datter	Salg av aksjer	64	0
Møller Eiendom Holding AS	Datter	Salg av aksjer til MI selskap	0	140
Møller Mobility Group AS	Datter	Salg av aksjer til MI selskap	200	0
Møller Eiendom Holding AS	Datter	Salg administrasjonstjenester	3	2
Møller Mobility Group AS	Datter	Salg administrasjonstjenester, biler mv	5	5
Katalysator AS	Datter	Salg administrasjonstjenester	1	1
Møller Signatur AS	Datter	Salg administrasjonstjenester	0	0
Møller MI AS	Datter	Kjøp av aksjer	188	26
Møller Eiendom MI AS	Datter	Kjøp av aksjer	2	4
MI Aars AS	Datter	Kjøp av aksjer	2	2
Pinjong AS, Netrom AS, Vena Saphena / Eierselskap		Rentekostnader	0	0
Bygdøy Alle 4 AS	Konsernselskap	Leie, felleskostnader	6	6
Møller Mobility Group AS	Datter	Kjøp administrasjonstjenester, biler mv	5	8
Eierselskap jft note 18	Eierselskap	Adm.tjenester / kortsiktige fordringer	1	1

Note 20 - Gjeld, finansiering og finansiell risiko

Konsernet

Kortsiktig gjeld	Katalysator	Aars AS	Møller Mobility		2019
			Group	Møller Eiendom	
Kassekreditt	152	0	0	30	183
Annen kortsiktig gjeld	22	0	1 298	6	1 326
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	175	-	1 298	36	1 509
Langsiktig gjeld	Katalysator	Aars AS	Group	Møller Eiendom	2019
Pantegjeld	119	-		3 264	3 383
Obligasjonslån	-	-	400		400
Annen langsiktig gjeld	145	-	373	993	1 512
Sum	264	-	773	4 257	5 295
Forfall					2019
Forfall under 2 år	311		1 298	3 019	4 628
Forfall mellom 2 og 5 år	115		773	1 275	2 163
Forfall over 5 år	13				13
Sum	439	-	2 071	4 294	6 802

Nøkkeltall

Ubenyttede kommitert lånerammer pr 31.12	379	1 000	300	951	2 630
--	-----	-------	-----	-----	-------

Konsernet

Kortsiktig gjeld	Katalysator AS	Aars AS	Møller Mobility		2018
			Group	Møller Eiendom	
Trekk på kommitert låneramme		0	0		0
Kassekreditt	141	0	9		150
Annen kortsiktig gjeld				4	4
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	141	-	9	4	154

**Note 20 - Gjeld, finansiering og finansiell risiko
(fortsetter)**

Langsiktig gjeld	Katalysator AS	Aars AS	Møller Mobility		2018
			Group	Møller Eiendom	
Pantegjeld	205	-		3 114	3 319
Obligasjonslån		-	799		799
Annen langsiktig gjeld	45	-	17	163	225
Sum	250	-	816	3 277	4 343
Forfall					
Forfall under 2 år	374		409	2 715	3 498
Forfall mellom 2 og 5 år	8		416	566	990
Forfall over 5 år	9				9
Sum	391	-	825	3 281	4 497
Nøkkeltall					
Ubenyttede kommitert lånerammer pr 31.12	53	1 000	1 100	1 187	3 340

Morselskapet Aars AS er et holdingselskap som eier aksjene i Møller Mobility Group AS, Møller Eiendom Holding AS og Katalysator AS. Dette er selvstendige operative enheter som finansieres separat. Aars AS eier i tillegg Møller MI AS, Møller Eiendom MI AS, MI Aars AS, MI Katalysator AS og Møller Signatur AS. Disse selskapene er egenkapitalfinansiert.

Konsernets virksomhet finansieres gjennom langsiktig pantelån og obligasjonslån.

Møller Mobility Group
Kortsiktig gjeld

Møller Mobility Group har en kommitert låneramme på 1 000 millioner kroner som løper frem til 2022. Lånerammene er ikke pantsikret, men alle vesentlige selskap i Møller Mobility Group er solidarisk ansvarlig for gjelden. Møller Mobility Group AS står som låntaker. Pr 31.12.2019 er det trukket 800 millioner av rammen. Det er stilt krav (covenants) til finansielle nøkkeltall i låneavtalen, knyttet til egenkapital og kontantstrøm, som er oppfylt ved årsskiftet. Denne gjelden er klassifisert som kortsiktig gjeld da det kun vil være trekk på rammen av kortsiktig art. For mer informasjon, se note 15.

Møller Mobility Group har i tillegg en kortsiktig finansiering gjennom utstedelse av to sertifikatlån på til sammen 500 millioner kroner. Lånene har forfall i mars og juni 2020.

Langsiktig gjeld

Møller Mobility Group har en langsiktig finansiering gjennom obligasjonslån på 400 millioner. Dette lånet løper frem til mars 2022. Obligasjonslånet er ikke pantsikret, men er samordnet med det syndikerte banklånet med hensyn til solidarisk ansvar innen konsernet, og med samme krav til egenkapitalandel. Annen langsiktig gjeld gjelder innskudd fra ansatte.

FINANSIELL RISIKO

Konsernet har virksomhet innen salg, finansiering og service av biler. Konsernets aktiviteter medfører finansiell risiko knyttet til valuta, renter, kreditt og likviditet. Konsernet styrer risikoen ut fra en målsetting om å sikre forutsigbare kontantstrømmer og for å sikre tilstrekkelig likviditet til å møte naturlige svingninger i arbeidskapitalen.

Valutarisiko

Konsernet selger produkter i lokal valuta. I Norge er konsernet på kort sikt valutaeksponert relatert til import av produkter i EUR. Bilprodusentene bærer gjennom avtaler i all vesentlighet langsiktig valutarisiko. Den korte valutarisikoen søkes sikret løpende i spot- og terminmarkedet. Terminkontraktene blir markedsvurdert (mark-to-market) og verdien bokført som urealisert agio ved årsskiftet. Urealisert disagio ved utgangen av året er resultatført med 2,4 millioner kroner.

I tillegg har konsernet valutarisiko knyttet til de svenske og baltiske selskapene. Risikoen søkes begrenset ved å ha lokal ekstern gjeld i egen valuta. Møller Mobility Group sikrer generelt ikke egenkapitalen i utenlandske virksomheter, men søker å sikre forventet utbytte med ett års horisont. Ved årsskiftet har Møller Mobility Group sikret 65 millioner SEK og 10,8 millioner EUR. Urealisert disagio ved utgangen av året var 0,1 millioner kroner.

Renterisiko

Møller Mobility Group er i hovedsak finansiert med et langsiktig obligasjonslån med flytende rente. Dette innebærer en risiko i forhold til utviklingen i rentekostnadene. Denne risikoen er delvis sikret ved at en del av gjelden er byttet til fast rente ved bruk av renteswap-avtaler. Pr 31.12.19 er det inngått renteswap-avtaler på 200 millioner kroner til en fastrente på i snitt 2,2 prosent, med en gjenværende løpetid tilsvarende de underliggende lånene. Renteswap-avtalene sikrer 50 prosent av rentekostnadene knyttet til obligasjonslånene ved årsskiftet. Tidspunkt for fastsettelse av det flytende element i sikringskontrakten er tilpasset rulleringen av underliggende lån. Avtalene er inngått med den hensikt å løpe til forfall. På basis av dette har Møller Mobility Group valgt å sikringsbokføre avtalene hvilket medfører at løpende endring i markedsverdi ikke føres over resultatet. Pr balansedagen er markedsverdien av kontrakten positiv med 2,9 millioner kroner.

Kreditrisiko

En vesentlig del av konsernets omsetning er kontantbasert. Det vil imidlertid være kreditrisiko knyttet til salg fra importørvirksomheten til eksterne forhandlere og i de tilfelle det selges biler eller verkstedtjenester på kreditt. Risikoen søkes sikret med stramme kreditrutiner og tett oppfølging av utestående kundefordringer. Historisk har tap på krav vært lave. Per 31.12.19 er det avsatt 9 millioner kroner til tap på krav og faktisk tap i 2019 ble 5 millioner kroner.

Likviditetsrisiko

Konsernet opererer i en syklisk bransje med relativt store svingninger i arbeidskapitalen. Det er derfor risiko knyttet til kortsiktig tilgang på likviditet. Dette er sikret ved å ha en fleksibel kommitert rammefinansiering på 1 000 millioner kroner hvor trekk reguleres løpende ut fra behov.

Gjenkjøpsavtaler

Konsernet har risiko knyttet til gjenkjøpsavtaler. Samlede gjenkjøpsforpliktelser er 7,7 milliarder kroner pr 31.12.2019. Risikoen er knyttet til fremtidig markedspris for brukte biler. Risikoen søkes sikret ved gitte rutiner for inngåelse av avtaler og tilbakelevering av bilene. Det foretas løpende vurdering av forpliktelsene og det foretas avsetning til eventuelle forventede tap.

**Note 20 - Gjeld, finansiering og finansiell risiko
(fortsetter)****Møller Eiendom****Finansiell risiko**

Av Møller Eiendom Holding sin ubenyttede låneramme på 1.087 millioner pr 31.12.2019, er 427 millioner tilgjengelig i forhold til allerede nedlagte verdier, mens resterende 660 millioner er tilgjengelig for fremtidig investeringer i datterselskapene.

Alle konsernets lån i Norge ligger i morselskapet, Møller Eiendom Holding AS. Datterselskapene i Baltikum er finansiert med separate pantelån med garanti fra morselskapet, mens datterselskapet Möller Fastigheter Fyrislund KB har eget pantelån med garanti fra morselskapet.

Konsernet har pr. 31.12.2019 en forfallsstruktur på gjelden som er kortere enn normalt, med høy andel forfall i 2020. Denne forfallsstrukturen er tilpasset ferdigstillelse av byggeprosjekter og en plan om refinansiering av gjelden i 2020. Refinansieringsrisikoen anses som lav.

For lånene er det stilt krav (covenants) til finansielle nøkkeltall vedrørendeandel utviklings eiendom, utleiegrad, gjeldsandel og rentedekningsgrad som er oppfylt per 31.12.2019.

Møller Eiendom Holding AS finansierer flesteparten av datterselskapene gjennom en konsernkontoordning. Lån fra konsernselskap er selskap som har netto innestående i konsernkontoordningen. Denne gjelden anses å ha forfall utover fem år i sin helhet. Lån til konsernselskap er selskap som har netto utestående i konsernkontoordningen. Dette blir presentert som en langsiktig fordring.

Kredittrisiko

Møller Eiendom har betydelige leieinntekter fra eksterne selskap. Det vil alltid være en risiko forbundet med leietagernes evne til å overholde leiekontraktene. Denne risikoen søkes kontrollert via lange leieavtaler med solide leietagere, samt i størst mulig grad diversifisering på leietagere. Historisk har tap på krav vært lave.

Likviditetsrisiko

Møller Eiendom opererer i en kapitalkrevende bransje. Eksisterende eiendomsportefølje er finansiert med en solid egenkapitalandel og løpende leieinntekter dekker kostnader med god margin. Møller Eiendom Holding AS går ikke inn i nye prosjekter uten at finansiering er avklart på forhånd. I tillegg har selskapet en ubenyttet kommitert trekkramme for å sikre tilgang på finansiering når behov oppstår. Likviditetsrisikoen anses derfor som lav.

Renterisiko

Renterisiko oppstår på kort og mellomlang sikt som et resultat av at deler av selskapets gjeld har flytende rente.

Møller Eiendoms finansiering er basert på flytende rente. Det er inngått renteswap-avtaler hvor Møller Eiendom har byttet flytende rente mot fast rente. Dette er gjort for å sikre mer stabile rentebetalinger over flere år. Konsernet praktiserer sikringsbokføring i henhold til norsk standard for finansielle eiendeler og forpliktelser og anvender et prinsipp der markedsverdien av derivatet ikke balanseføres og endring i markedsverdi ikke resultatføres. Markedsverdi av renteswap-avtalene utgjorde -16,4 millioner kroner pr 31.12.2019 mot -34,7 millioner kroner pr 31.12.2018. Tidspunkt for fastsettelse av det flytende renteelementet i sikringskontraktene er tilpasset rulleringene av underliggende lån. Avtalene er inngått med den hensikt å løpe til forfall. Differansen mellom fast og flytende rente gjøres opp for hver periode og periodiseres over renteperioden. Per 31.12.2019 er det inngått renteswap-avtaler på til sammen 1.900 millioner kroner til en gjennomsnittlig rente på 2,3 % og med en gjennomsnittlig gjenværende løpetid på 4,8 år. Renteswap-avtalene sikrer 45 % av Møller Eiendoms langsiktige gjeld ved årsskiftet. Gjennomsnittlig lånerente for konsernet er 3,6 % med rentedurasjon på 2,3 år per 31.12.2019. I løpet av regnskapsåret er det aktivert byggelånsrenter på igangværende byggeprosjekter med totalt 34,2 millioner.

Valutarisiko

Møller Eiendom eier eiendommer i Sverige og i de baltiske landene, hvilket medfører valutarisiko. Finansieringen i de utenlandske datterselskapene gjøres enten direkte i bank lokalt eller internt fra Møller Eiendom Holding AS. Gjelden sikres ved at lokal gjeld tas opp i lokal valuta og ved bruk av terminkontrakter ved intern finansiering. Både interne fordringer og terminkontraktene markedsvurderes løpende (mark-to-market). Ved årsskifte var totalt sikret beløp 382 millioner SEK med terminkontrakt og konsernet hadde gjeld i lokal valuta på 15,2 millioner EUR og 45 millioner SEK. Beholdningen av terminkontrakter lå i sin helhet i morselskapet per 31.12.19. Terminkontrakten forfaller 31.01.2020 og hadde pr 31.12.2019 en makredsværdi på -8,5 millioner SEK (-11,5 millioner SEK pr 31.12.2018).

Aars og investerings selskap**Kredittrisiko**

Aars AS har betydelige midler til forvaltning i egen regi. Risikoprofilen på plasseringen er lav. Kredittrisiko er liten.

Investeringsvirksomheten har som et naturlig supplement til sine egenkapitalplasseringer i enkelte tilfeller gitt ansvarlige lån til de samme selskapene. Årsakene til dette kan være flere, men henger ofte sammen med tidshorisonen og ønsket fleksibilitet på plasseringen. Lånene gis på forretningsmessige vilkår. Tap på fordring og tap på investeringer generelt henger sammen og vil være en naturlig del av en investeringsvirksomhets forretningsssyklus. Gjeldsbetjeningsevnen svekkes sjelden veldig brått, og en vil ofte ha god tid til å planlegge tiltak i porteføljebedriftene når det kommer.

Likviditetsrisiko

Midlene Aars har til forvaltning er delvis ment som en likviditetsreserve for hele konsernet ved eventuelle kriser. I morselskapet Aars AS ansees likviditetsrisikoen som lav.

Investeringsvirksomheten har i sine likviditetsprognoser et fast beløp som holdes tilbake for oppfølgingsinvesteringer i eksisterende portefølje. Dette skal sikre kapitaltilgang i vanskelige tider overfor porteføljebedriftene, og vil samtidig gi trygghet rundt den daglige drift i investerings selskapet.

Renterisiko

Investeringsvirksomheten er i stor grad egenkapitalfinansiert.

Markedsrisiko

Investeringer er utsatt for generelle svingninger i aksje- og rentemarkedet samt markedene selskapene driver sin virksomhet i. Unoterte aksjer følger trendene i aksjemarkedet, dog med noe forsinkete utslag i forhold til børsnoterte aksjer. Risikoen søkes sikret med tett oppfølging av driften i de enkelte selskapene og markedsutviklingen.

Valutarisiko

Katalysator har investeringer i Sverige og Finland, hvilket medfører valutarisiko. Investeringene er finansiert i Norge.

Note 21 - Pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser

	Konsernet	
	2019	2018
Pantstillelser		
Bokført gjeld som er sikret ved pant og lignende	4 241	3 283
<u>Bokført verdi av eiendeler med panteheftelser:</u>		
Driftsløsøre	1 028	47
Kundefordringer og varebeholdninger	1 125	879
Bygninger og tomter	5 957	4 797
Sum	8 110	5 723
Garantiansvar		
Gjenkjøpsavtaler for biler	7 675	8 073
Engangsavgift, Tollregion Oslo og Akershus	177	135
Skattetrekk	130	127
Ansatte	0	7
Øvrige garantier	16	13

Møller Mobility Group

Møller Mobility Group AS har et langsiktig obligasjonslån på 400 millioner kroner, samt en kommitert låneramme på totalt 1 000 millioner kroner, pr 31.12.2019 var det trukket 800 millioner på denne rammen. Datterselskaper som utgjør mer enn 80 prosent av brutto omsetning og eiendeler i konsernet er garantister. I tillegg har Møller Mobility Group en kassekredittramme på 100 millioner NOK som er sikret ved solidaransvar (konsernkontoordning). Pr 31.12.19 var det ikke trukket noe på denne rammen.

Konsernets selskaper som inngår i fellesregistrering for merverdiavgift, har solidaransvar for eventuell gjeld. Pr 31.12.19 skylder Møller Mobility Group AS via fellesregistrering registrert på Aars AS 317,6 millioner kroner i merverdiavgift.

Konsernets selskaper i Latvia ble i 2014 ilagt en foretaksbot på tilsammen 7 millioner EUR på grunn av påstått ulovlig prissamarbeid. Møller Mobility Group er sterkt uenig i grunnlaget for boten, og mener botens størrelse er urimelig og diskriminerende i forhold til de påståtte ulovlighetene. Saken er brakt inn for det latviske rettsvesenet og det falt dom i Administrative Regional Court i oktober 2018. To av selskapene er frifunnet fullstendig, noe som representerer 5,2 millioner EUR av bøtene, mens to av selskapene er funnet delvis skyldig, men i en mindre alvorlig grad enn opprinnelig vedtak var basert på. Konkurransetilsynet har anket dommen til Supreme Court of Latvia (tilsvarende Høyesterett). Supreme Court kan ta saken opp til behandling eller avvise den etter egen vurdering. Det er ikke avsatt noe for dette i regnskapet for 2018.

Møller Eiendom

Møller Eiendom har stillet eiendommer som pantsikkerhet for hele den rentebærende gjelden på 4.257 millioner pr 31.12.2019. Møller Eiendom Holding AS har i tillegg en kassekredittramme på 100 millioner kroner som er sikret ved solidaransvar (konsernkontoordning). Per 31.12.2019 var det trukket 30 millioner på kassekreditten.

Note 22 - Andre avsetninger og betingede forpliktelser

Konsernet har pr 31.12.2019 ikke andre avsetninger eller betingede forpliktelser enn det som fremkommer i egne noter.

Note 23 - Skatter

Aars AS			Konsernet	
2019	2018	Skatt i resultatregnskapet	2019	2018
646	600	Resultat før skattekostnad	1 106	834
0	0	Betalbar skatt Norge	308	193
		Betalbar skatt utlandet	37	16
0	0	Sum betalbar skatt	345	210
10	(7)	Endring i utsatt skatt	(92)	(15)
		Effekt av endret skattesats i Norge fra 23 til 22 % (gjelder 2018)	0	6
10	(7)	Skattekostnad	252	200
636	606	Årsresultat	853	634
1,5 %	(1,1 %)	Effektiv skattesats	22,7 %	21,7 %
142	138	22 % av resultat før skattekostnad (23 % i 2018)	243	192
10	(7)	Faktisk skattekostnad	252	252
132	145	Avvik skattekostnad	(8)	11
		<u>Skatteeffekten utgjør:</u>		
0	0	Permanente forskjeller	14	16
(143)	(138)	Gevinst, tap aksjer og utbytte 3 %	2	8
		Resultat i TS	(32)	(32)
		Avskrivning goodwill /merverdi bygg	10	5
		Utenlandske selskap (lavere skattesats)	(16)	(2)
0	(1)	Endret skattesats Norge - netto utsatt skatt fordel	13	6
11	(6)	Øvrige poster	1	11
(132)	(145)	Sum	(8)	11

Note 23 - Skatter (fortsetter)

Skatt i balansen

Ved beregning av utsatt skatt er det tatt hensyn til følgende midlertidige forskjeller pr. 31.12:

Aars AS			Konsernet	
2019	2018	Poster med midlertidige forskjeller	2019	2018
85	36	Kunder, andre fordringer og investeringer	51	(97)
		Varebeholdninger	(363)	(275)
2	4	Varige driftsmidler	622	534
		Kortsiktig og langsiktig gjeld	(1 448)	(914)
		Pensjoner	(28)	(16)
		Gevinst og tapskonto	188	272
		Underskudd til fremføring	(675)	2
		Latent utbytteskatt - Estland	159	49
87	40	Sum grunnlag utsatt skatt	(1 493)	(445)
19	9	Norge 22,0 %	350	135
		Sverige 22,0 %	(30)	(26)
		Litauen og Latvia 15,0 %	(0)	(3)
		Estland 26,6 %	3	(17)
		Latvia 20 %	(22)	0
19	9	Netto utsatt skatt	322	90
-	-	Balanseført utsatt skattefordel	564	172
19	9	Balanseført utsatt skatt gjeld	(242)	(82)
19	9	Balanseført netto utsatt skatt	322	90

Utsatt skatt er i balansen medtatt netto innen de ulike skattekonsern.

Endring utsatt skatt i balansen fremkommer som følger:

(15)	(6)	Utsatt skatt 01.01	187	92
		Forskjell mellom beregnet og illignet skatt tidligere	(2)	0
		Tilgang/avgang kjøpte /solgte selskap	74	27
		Kursjustering mm	3	3
		Utsatt skatt intern fortjenste TS i år *	4	(13)
		Betalt utbytteskatt i Estland	0	1
		Redusert utsatt skatt vedr konsernbidrag gitt til søsterselskap	0	(8)
(10)	(10)	Årets endring utsatt skatt	55	(12)
(25)	(15)	Utsatt skatt netto 31.12	322	90

* Utsatt skatt vedr intern fortjenste TS - balanseføres som del av investeringen.

Betalbar skatt balanse fremkommer som følger:

0	0	Betalbar skatt	310	198
		Forskuddsbetalt skatt utlandet	(38)	(22)
0	0	Skyldig betalbar skatt	272	176

I 2019 var inntektsskatt i Norge, Sverige, Litauen og Latvia henholdsvis 22, 22, 15 og 15 prosent. Estland har ikke inntektsskatt, men utbytteskatt. Det er avsatt latent skatt for utbytte.

Note 24 - Annen kortsiktig gjeld

Aars AS			Konsernet	
2019	2018		2019	2018
		Avsetning garanti og andre forpliktelser	1 031	863
5	2	Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	872	745
19	6	Feriepenger og påløpt lønn	804	441
		Forskudd fra kunder	214	273
48		Annen kortsiktig gjeld	84	148
72	8	Sum	3 006	2 470

Note 25 - Betydelige transaksjoner i regnskapsåret

Transaksjoner i 2019

Møller Mobility Group

Møller Mobility Group har ikke hatt vesentlige transaksjoner i 2019.

Møller Eiendom

Møller Eiendom har hatt ett kjøp i 2019:

	Kjøpstidspkt	Kostpris aksjer	Eiendomsverdi	Inntekter innregnet	Kostnader innregnet	Driftsresultat innregnet
Drammen Kabelinvest AS	25.6.2019	183	363	10	-6,4	3,9

Møller Eiendom har også investert 1.030 millioner kroner i eksisterende eiendomsportefølje, hvorav 623 millioner kroner er knyttet til utviklingsprosjektet Harbitz Torg.

Katalysator

Katalysator har i 2019 kjøpt opp elektroentreprenøren OneCo. Senere kjøpte OneCo selskapene Relacom Norge og Relacom Sverige. Investeringene er fullt ut konsolidert inn i 2019.

Aars AS har ingen kjøp eller salg av selskaper i 2019.

Transaksjoner i 2018

Møller Mobility Group

Kjøp:

Møller Mobility Group har kjøpt 20,55 prosent andel i UIP Holding AS. Dette er klassifisert som en TS andel i konsernregnskapet.

Møller Eiendom

Konsernet har i 2018 hatt følgende salg:

Selskap:	tidspunkt:	aksjer	eiendoms-verdi	(konsern)	innregnet i	innregnet i	innregnet i
Peterburi tee 2b & 2d OÜ	Desember	24 103	20 453	7 506	394	(145)	249
Mått Johanssons väg AB	Oktober	10 648	10 962	10 539	-	-	-
Periodisert salgsgvinst Harbitzalleen Bolig AS				34 607	na	na	na
Øvrige salg / avregning salg fra tidligere år				(1 813)	na	na	na
SUM		34 751	31 416	50 839	394	(145)	249

Konsernet har i 2018 kjøpt 100% av følgende eiendomsselskaper:

Selskap:	tidspunkt	aksjer	eiendoms-verdi	innregnet i	kostnader	innregnet i
Møllergata 12 AS	Juni	118 193	175 000	2 912	(1 704)	1 208
Møllergata 8 AS	Oktober	64 119	120 000	602	(1 408)	(806)
SUM		182 312	295 000			402

Katalysator

Katalysator kjøpte i 2018 opp Infocare Holding AS.

Aars AS har ingen kjøp eller salg av selskaper i 2018.

Note 26 - Hendelser etter balansedagen

På tidspunkt for avleggelse av konsernets årsregnskap er både norsk og internasjonal økonomi preget av effekter av koronapandemien. I tillegg er norsk økonomi hardt rammet av fall i oljeprisen. Med så stor usikkerhet på makroøkonomiske forhold er det vanskelig å vurdere hvordan fremtiden vil utvikle seg.

Se årsberetningen for utfyllende informasjon.

Selskap i Aars pr 31.12.2019

Aars AS (morselskap)	
MI Aars AS	MI Katalysator AS
Møller MI AS	Møller Mobility Group MI AS
MI Eiendom AS	Norsk Film AS
Møller Medvind AS	
Møller Mobility Group AS	
Møller Synergi AS	Møller Digital AS
Hyre AS	
Harald A. Møller AS	
Møller Baltic Import SE	
Møller Bil AS (holdingselskap)	
Møller Bil Øst AS	Møller Bil Haugesund AS
Møller Bil Vest AS	Møller Bil Hedmark AS
Møller Bil Molde AS	Møller Bil Romerike AS
Møller Bil Bergen AS	Møller Bil Trøndelag AS
Møller Bil Oppland AS	Møller Bil Vestfold AS
Møller Bil Sør-Rogaland AS	Møller Bil Ålesund AS
Møller Bil Storhamar AS	SIA Møller Auto Latvia
SIA Møller Auto Krasta	UAB Møller Auto Keturi Ziedai
SIA Møller Auto Ventspils	UAB Møller Auto Alytus
SIA Møller Auto	Møller Auto Tallinn OÜ
UAB Møller Auto	Møller Auto Pärnu OÜ
Møller Bil Sverige AB	Møller Auto Viru OÜ
Tilknyttede selskap	
Volkswagen Møller BilFinans AS (TS)	
UIP Holding AS (TS)	
Møller Eiendom Holding AS	
Møller Eiendom Norge AS	
Alfasetveien Næringsbygg AS	Janafaten Næringsbygg AS
Baldermoen AS	Jernkroken Næringsbygg AS
Baldersgate 28 AS	Kanalvegen 3 Næringsbygg AS
Blittveien 6 AS	Kjærighetstien Næringsbygg AS
Billingsstadsletta Næringsbygg AS	Knudsrdveien 7 - seksjon 2 AS
Bygdey Allé 4 AS	Kokstadveien Næringsbygg AS
Drammen Kabelinvest AS	Langmyra 6 AS
Enebakkeveien Næringsbygg AS	Leiraveien Forretningsbygg AS
Forus Forretningsbygg AS	Leiraveien Logistikkbygg AS
Frysjaeveien 31 Tomteselskap AS	Leiraveien Logistikkpark AS
Gran Boligbygg AS	Lille Frogner Allé 8a AS
Gran Eiendomsutvikling AS	Liteåsvæien Næringsbygg AS
Grenseveien Næringsbygg AS	Lønningsflaten 22 Eiendom AS
Harbitz Cowork AS	Møller Eiendom Skøyen Holding AS
Harbitz Service AS	Møller Hylleselskap 6 AS
Harbitz Torg AS	Møllergata 4 AS
Harbitz Torg Barnehage AS	Møllergaten 6 AS
Harbitz Torg Handel AS	Møllergata 8 AS
Harbitz Torg Parkering AS	Møllergata 12 AS
Harbitz Utleiebolig AS	Smedstadmoen Handelshus AS
Haslevangen 13 AS	Solbergkryssset AS AS
Haslevangen 15 AS	Stavanger Næringsbygg AS
Haslevollen utvikling AS	Tungasletta Næringsbygg AS
Hvamstuppen Næringsbygg AS	Økernveien 94 AS
Ingvald Ystgaardsvei Næringsbygg AS	Åsveien Næringsbygg AS
Møller Eiendom Sverige AS (holdingselskap)	
Møller Fastigheter i Mälardalen AB	
Argonet AB	Møller Fastigheter i Fryslund KB
G. Persson Gruppen AB	Møller Fastigheter i Fryslund KB AB
Møller Real Estate Baltic AS (holdingselskap)	
Autohaus Holding AS	UAB Møller Realty
SIA Eizensteina 6	UAB Laiseves 127
SIA Krasta 54	UAB Ukmerges 252
SIA Mukupurva 1	UAB Putnu 31
SIA Zvaigznu 11	
Møller Eiendom Baltikum AS (holdingselskap)	
Linamäe 1 & 1A OÜ	Rahu 3 d OÜ
SIA Møller Real Estate	Savanoriu Prospektas 220 UAB
SIA Ulmana 86	
Tilknyttede selskap (TS)	
Fjetland Eiendom AS (50%)	Gardemoen Log Invest Holding AS (60%)
Fossveien 4 AS *	Gardemoen Logistikkbygg AS **
Kvålveien 1 AS *	Digerneset Næringspark AS (47,5%)
Vassbotnen 17 AS *	Fåbro Eiendom AS (50 %)
Vassbotnen 6 AS *	Rosenlund Bydelscenter AS (29,98 %)
Harbitzalléen Bolig AS (50%)	
* 100 % datter av Fjetland Eiendom AS	
** 100% datter av Gardemoen Log Invest Holding AS	
Katalysator AS	
NRG Pizza AB	Sobo AS
Alfa Skofabrikk AS	WinCo AS
Norske Byggekløsser AB	WinCo Invest AS
MMN Holding AS	Vakås Invest AS
Nordic Restaurant Concept AB	Infocare Holding AS
Kataskylift MI AS	ITP AS
OC Industrier AS	OCI Mipco AS
InfoCare AS	Vinestor AS
InfoCare Norge AS	Vinum AS
InfoCare Services Norge AS	Vinarius AS
InfoCare AB	Plus Vini AS
InfoCare Service A/S	B & R Wine AS
InfoCare Service AB	Divini AS
InfoCare OY	Innvino AS
InfoCare Proffs IT AB	Trulli Wines AS
Mayday IT Service A/S	Servco AS
Micromatic Norge AS	
Oc Industrier AS	
Oneco AS	
Oneco Øst AS	
Oneco Vest AS	
Oneco Telecom AS	
Oneco Technologies AS	
Autokey AS	
Oneco Safe Yards AS	
Oneco Greenenergy AS	
Oneco Sør AS	
Oneco Networks AS	
Orbion Consulting AS	

Aars regnskap 2019

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Møller, Jon Morten	BANKID	2020-08-29 11:22
Anne Catrine Møller	BANKID_MOBILE	2020-08-29 13:03
Giverholt, John	BANKID_MOBILE	2020-08-28 14:29
Møller, Harald	BANKID	2020-08-31 09:18
Førde, Øyvind Schage	BANKID_MOBILE	2020-08-28 14:25
Wollebekk, Tine Gottlob	BANKID	2020-08-28 15:10
Øglænd, Henning	BANKID	2020-08-31 13:07

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Til generalforsamlingen i Aars AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Aars AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Aars AS per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Aars AS per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig

registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 27. august 2020
PricewaterhouseCoopers AS

Vidar Lorentzen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Revisjonsberetning

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Lorentzen, Vidar	BANKID_MOBILE	2020-08-31 16:14

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.